demà

LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONÀRIA

PAÏSOS CATALANS, 23 abril 1990

FORA EL PRÍNCEP BORBÓ!



El Príncep Felipe, fill del Rei Juan Carlos I, en definitiva un Borbó, ve a Catalunya. Ho fa en qualitat d'hereu de la Corona.
Hi haurà, amb motiu d'aquesta desagradable visita i un cop més, vassallatge per part de la majoria de les forces polítiques catalanes. Diem noms, per allò de la precisió: CiU, Iniciativa per Catalunya, PSC. El president del Parlament de Catalunya, Joaquim Xicoy, com a representant d'aquest vassallatge, té por que l'oposició al Príncep "no mantingui les formes". L'oposició es farà amb les formes i maneres que la dignitat i la força de la resistència ens ho permetin.
En qualsevol cas, serà.

La falca

La premsa revolucionària com la nostra (que ho vol ser, i ja se sap que la voluntat, en això de la política, és un grau) utilitza unes expressions molts cops repetides. Hi ha qui (amant del raonament més que de la simple afirmació) això no li acaba de fer el pes. Per això hi ha gent que llegeix la premsa revolucionària i no simpatitza amb frases del tipus "els partits del sistema", sense més explicacions. Segur que hem de ser més rigoroses i rigorosos amb nosaltres mateixes i mateixos (frase lletja, certament). Reconeguem, però, que seria molt pesat estar fent la mateixa demostració repetidament després d'afirmacions que ens resulten evidents per la pròpia pràctica d'aquests partits. Però alguna vegada, aquests partits ens ho deixen molt fàcil. Pel que diuen d'ells mateixos. Posarem un exemple que esperem sigui il.luminador per aquelles persones que han tingut la paciència d'arribar fins aquesta part de "la falca".

Fa pocs dies hem llegit a la premsa diària (que és la burgesa) unes declaracions del cap conservador grec, Mitsotakis, en las que responia a la pregunta "de qui està vostè més a prop, de M. Thatcher o de F. González?" de la següent forma i manera: "no veig diferències entre la meva política i la del senyor González, encara que ell s'anomeni socialista. Les etiquetes ja no tenen valor. El que importa són els programes, la pràctica". S'agraeix tanta franquesa. Cal afegir que el sr. Mitsotakis també diu en un altre moment de l'entrevista que ell està també molt identificat amb la Democràcia Cristiana d'Itàlia. Thatcher? González? DCI? Mitsotakis? Diferències de detall, no de fons. O sigui, no de sistema.



Dins del sistema poden ubicar-se uns més a la dreta que els altres (aquests altres, més a l'esquerra que els uns); però el sistema és el "programa" i la "pràctica". I com hi ha món que no cauen en contradicció: el programa és capitalista, la pràctica és capitalista.

A casa nostra, geogràficament parlant, el PSUC ha demanat l'ingrés a la Internacional Socialista. Fa bé. És normal i gens criticable que la gent vulgui estar amb gent de la seva corda. Quan el PSUC (ja definitivament Iniciativa per Catalunya?) demana ser acollit a la Internacional Socialista, vol estar amb partits que defensen els valors (i la realitat que justifica aquests valors) que ell mateix defensa. El PSUC, sigui dit per aclarir, és un partit ubicat al vell continent, és a dir, no hi ha matisos tàctics, com pot haver-hi en les motivacions de forces situades en altres continents, en aquesta voluntat d'entrar en tan sinistra Internacional. Més a l'esquerra? És clar? I què? Dretes/esquerres? Un cop més, quin gran valor tenen aquelles paraules d'un gran marxista adoptat a Catalunya que cridava contra el poc sentit que hi ha en diferenciar dretes/esquerres, sense acompanyar-se de la dicotomia sistema/antisistema.

Si Mitsotakis diu que no veu diferències entre la seva política i la de González. Si a més considera la DCI similar als conservadors grecs i als socialistes del PSOE. Si el PSUC demana l'ingrés a la mateixa Internacional del partit del govern espanyol. Si això i molt més que afegiríem (no del que pensem nosaltres d'aquestes forces del sistema, sinó del que elles mateixes diuen i fan) és una evidència, té algun sentit qualificar-se de dretes o d'esquerres? Sí, sempre que hi afegim un complement: del sistema o contra el sistema. No per ser massa precisos, sinó per racionalitat. Francament, per tocar de peus a terra.

A dins:



Nº 62 Any XIV

75ptes./ 3 f.f.

Corrents d'opinió autoritzats al PCE

Els partits marxistes revolucionaris del nostre corrent, la IV Internacional, sempre hem considerat que el dret a tendència, el dret a fracció és, precisament, un dret democràtic de la gent revolucionària que milita en un mateix partit. Sempre ho hem considerat un dret i alguns cops ho hem practicat. Els partits revolucionaris han d'estar formats, segons pensem nosaltres, per dones i homes que pensin amb el seu propi cap. No és que sigui un dret, és una obligació. Aquesta va ser una de les grans aportacions del leninisme a la militància revolucionària. Fins aquí, un simple recordatori. Recordatori que vé al cas pel fet que el XIII Congrés del PCE, que es realitzarà l'any vinent, sembla ser que reformarà els estatuts d'aquest partit per tal que siguin "legalitzats" els corrents d'opinió interns. Algun comentarista de la premsa convencional burgesa ha arribat a qualificar aquesta mesura de "trets revolucionaris en un partit d'inspiració comunista". Comentaris d'aquest tipus no passaran a la història del pensament polític per la seva sagacitat (i exactitud) científica, ben cert. Si el que volia dir el comentarista era d'"inspiració estalinista", d'acord; però no busquem excessives coherències a qui no les pot oferir... Ara bé, queda encara per saber com seran definits aquests corrents d'opinió. Podran crear-se tendències? Fins on podrà arribar l'actuació d'aquests corrents? S'establiran clares delimitacions entre un corrent i una fracció? Probablement el XIII Congrés del PCE resoldrà aquestes incògnites.

El que ja ha resolt fa algun temps la realitat és la política pràctica d'aquest partit. Això de partit d'"inspiració comunista" va quedant en molta "inspiració" (en el sentit dels orígens) i poc "comunista". A un partit no solament se l'ha de jutjar per la seva política, sinó pel seu funcionament intern. A la inversa també és cert: no només pel seu funcionament intern, sinó per la seva política. El PCE ha tingut un funcionament intern estalinista i una política reformista. Si canvia el primer aspecte, molt bé. El segon aspecte... ah, el segon aspecte!

Les paraules del capità del Reial Madrid

"Me jode que haya ganado la copa un equipo que no es de españoles". Frase que la va dir, com ara és pregonament conegut per quasi tothom, el capità del Reial Madrid, Chendo, un cop acabat el partit del 5 d'abril entre el Barça i aquell equip. Partit que no va malament recordar va guanyar l'equip català per 2-0. Aquesta frase ha tingut moltes reaccions i poques mereixen el nostre acord. A més, el futbol té molts aspectes (tots per alguna gent) que el fan criticable: el muntatge, els negocis que l'envolten, l'embrutiment ideològic (el "panem et circenses" actual que diu algú), els valors que defensa... De tot això no volem dir res. Que cadascú s'ho agafi com cregui convenient, però sí que ens agradaria comentar que pot observar-se graus d'irracionalitat semblants entre els pro-totals i els contra-totals (i consti que no és voluntat d'aquest



periòdic situar-se en el "bell mig aristotèlic"). Hi ha més vísceres que cervell en moltes afirmacions absolutes en això del futbol... En fi, tornem a la frase del capità del Reial Madrid. És una declaració sincera. És una mostra de com ho deu veure aquest home. En aquesta frase condensa moltes intencions. De l'equip on juga, de gran part de l'afecció del seu equip, de la gran majoria de la ciutat on viu... Política pura, vaja.

I no és dolent que ho sigui. Quan la política és molt sentida per una part important de la població, tot s'impregna d'ella. Per exemple, quan s'ha produït la declaració d'independència de Lituània, no només va haver-hi desertors lituans de l'exèrcit de la URSS, també va haver-hi desercions de molts esportistes d'aquesta nació en el sentit que no volien tornar a jugar amb l'equip de la URSS. I això fa pinya. Polititza més els fets. Per això és bo.

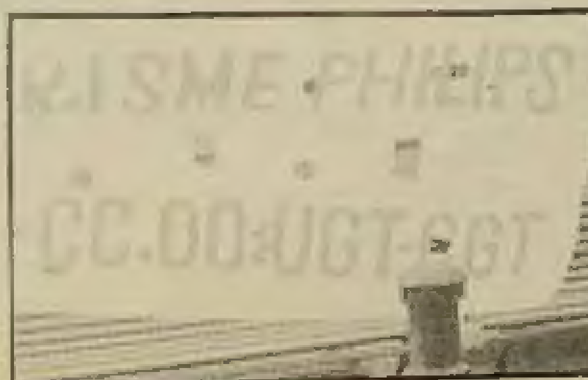
No és agosarat dir que les declaracions del capità del Reial Madrid ha fet alguns nacionalistes més. Que aquests nacionalistes siguin més o menys consistents, ja són figues d'un altre paner. L'editorial d'"El País" del 9 d'abril deia: *"las palabras de Chendo sirvieron para solaz de independentistas catalanes, que vieron reforzada su insolidaria actitud de exclusión con un mensaje reflejo. Chendo, sin quererlo, hizo un favor a sus 'enemigos'"*. Fins i tot amb aquest llenguatge insultant (*"su insolidaria actitud de exclusión"*) "El País" expressa des de l'altre costat de la barricada el que volem dir. Sí, des de l'òptica del gran-espanyol, del que vol tenir nacions anexionades. Les paraules de Chendo han estat una aportació indiscutible a la pugna estat-nacions sense ell ser-ne conscient.

Una victòria: Tecnimagen

17 dies de vaga són una bona notícia en els temps que corren. Si afegim que la vaga era indefinida, i la voluntat de la plantilla era continuar-la fins aconseguir la victòria, encara fan més agradable aquesta notícia. Finalment, si rematem dient que la lluita ha acabat amb victòria dels treballadors, la conclusió no pot ser més favorable.

Això és el que han fet els treballadors i treballadores de Tecnimagen del grup multinacional Philips, en la lluita contra la provocació patronal i per un bon conveni. No s'han conformat només amb la vaga sinó que han portat la lluita al carrer de diverses formes i maneres, essent l'acció més espectacular la cremada de pneumàtics a la cruïlla de Passeig de Gràcia amb la Gran Via, seguint l'exemple iniciat ja fa mesos (segons hem informat a les pàgines del "demà") per la plantilla de Miniwatt, del mateix grup multinacional. En tota aquesta lluita han comptat amb l'ajut i solidaritat activa del Comitè d'Empresa de Miniwatt.

Després d'anys de direcció reformista i claudicant, amb convenis realment miserables que distanciaven les condicions de treball d'aquesta empresa dels de la resta del grup, els treballadors de Tecnimagen han aixecat el cap. I els resultats han estat francament immillorables. Notícies com aquestes demostren que quan hi ha voluntat de lluita, les victòries no són impossibles. Sense lluita, en canvi, la derrota està assegurada.

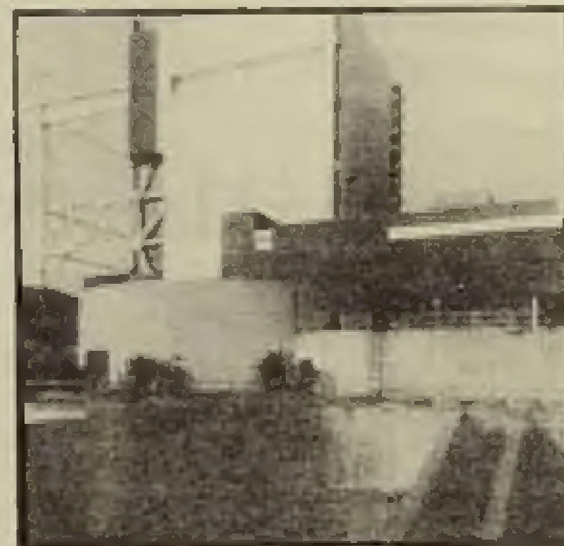


Després de l'informe del C.S.N.

Vandellòs 1 no s'ha d'obrir, i tampoc cap altra nuclear més a l'estat espanyol. S'han de tancar les nuclears. Aquesta és la resposta del moviment antinuclear a l'informe del CSN (Consejo Seguridad Nuclear) que, fent-se esperar molts mesos, ha aparegut pocs dies abans de l'inici de vacances de setmana santa. Una resposta que, a més de les concentracions i pintades a les elèctriques, es concretarà en una mobilització convocada per la Campanya Catalunya No Nuclear el proper diumenge 6 de Maig, a les 12 h., a la Plaça Universitat.

L'informe del CSN, document necessari per la presa de posició del Ministeri d'Indústria, s'ha endarrerit per dissensions entre els consellers pronuclears pel que fa a l'extensió de les mesures exigides, però també per fer coincidir la decisió política del govern sobre el tancament o no de Vandellòs 1 amb el debat sobre el PEN i la readecuació de la moratòria nuclear.

Segons ha declarat Donato Fuejo, president del CSN: "las reformas son complicadas, pero viables". D'això es tractava; un organisme tan pronuclear i depenent de les elèctriques com aquest no podia crear el precedent de tancar una nuclear. Les mesures imposades per fer funcionar de nou Vandellòs 1, amb un cost d'entre 40.000 i 80.000 milions de pessetes, farien d'aquesta central una de 3a. generació pel que fa a les mesures de seguretat. A l'informe també es recull una llarga llista de perills potencials que hauran de ser previstos i s'assenyala que el fet de no aplicar les mesures ordenades pel CSN després de Txernòbil, està a l'origen de l'accident de Vandellòs 1. HIFRENSA, l'empresa propietària, n'és responsable. Però el CSN, enlloc d'exigir responsabilitats penals, deixa l'avaluació de costos i la decisió en mans de les elèctriques i el Ministeri d'Indústria.



I les elèctriques estan decidides a afrontar aquest cost. Hi tenen molt a guanyar, doncs hi ha una assegurança que cobreix en gran part els costos de la reforma. HIFRENSA està decidida a assumir aquestes modificacions, perquè la decisió recaurà en el govern central. Si el Ministeri d'Indústria decidís el tancament o la no autorització, el cost d'aquesta decisió seria pagat per la població, perquè l'Estat assegura a les elèctriques la recuperació de totes les inversions, i donaria encara més arguments per la posada en funcionament de Valdecaballeros, trencant la moratòria i nuclearitzant encara més l'energia produïda a l'Estat espanyol.

Es el govern central qui haurà de prendre la decisió sobre el futur de Vandellòs 1. Cas que es decantin pel sector electronuclear més dur, autoritzaran l'obertura de Vandellòs 1 i també la de Valdecaballeros. Molt probablement la decisió serà favorable a la nuclearització creixent de la producció d'energia en el nou PEN. El Comitè d'empresa també demana l'obertura de la central, sumant-se novament al cor pronuclear.

El sector electronuclear vol que el futur de Vandellòs 1 depengui del projecte energètic definit pels propers anys. Un projecte despilfarrador i expansiu, que pressiona fortament per l'anul.lació de la moratòria nuclear. Un projecte ecocida i que respon exclusivament als interessos econòmics d'una minoria.

Per fer del futur de Vandellòs 1 el primer pas pel tancament de totes les nuclears, s'haurà de fer sentir ben forta i a tot arreu la veu de les persones antinuclears. Haurem de fer manifestacions com la del proper 6 de Maig, marxes a les nuclears i d'altres accions. Però també explicar àmpliament les nostres crítiques al poder nuclear i les nostres alternatives en el terreny de l'estalvi energètic, de les energies renovables, etc. Farà falta molta iniciativa política i generar un ampli moviment antinuclear per aconseguir el tancament de Vandellòs 1 i totes les nuclears. Aquesta serà una de les lluites ecològiques més importants que haurem d'afrontar els propers mesos.

demà

Edita:

LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONARIA
Quarta Internacional

Dip. Leg. Nº: B-7328-1977
Imprimeix: Publiagraf
Redacció i Administració:
C/ Aribau, 16, pral.-2
-08011-Barcelona

Ens trobareu a:

Barcelona: Aribau, 16, pral.-2, 08011.
Tel. 302.60.90 (93).
València: Pelai, 21, 1-1, 46007.
Tel. 351.89.50 (96).
Perpinyà: Aragó, 27, 66000.
Illes: Sant Joan, 3, Biniali.



NI REIS, NI PRÍNCEPS!

El noi ja s'està fent gran -l'estan fent home- i han de començar a passejar-lo per tal que el personal el vagi coneixent, i així poder substituir en condicions el seu august progenitor quan aquest se'n vagi a fer malves. Dins d'aquest camí d'iniciació, té la seva importància anar anunciant als territoris ocupats qui serà el proper personatge que encarnarà el poder inqüestionable de l'Estat. Com que el nostre és un d'aquests territoris, algun dia ens havia de tocar, i vet aquí que la Casa Reial, d'acord amb les forces vives del país, ha escollit ni més ni menys que el 23 d'abril i els tres dies anteriors a aquesta data. D'aquesta manera, repeteixen la provocació de fa dos anys, quan el pare de la criatura va venir per recordar-nos que era el nostre rei. Provocació que, dit sigui de pas, va ser degudament contestada pels sectors i les organitzacions independentistes i revolucionàries, que varem reafirmar la sana tradició de fer impossible que els representants de la monarquia espanyola apareguin públicament en terres catalanes (fora de marcs tan filtrats i "selectes" com el Liceu, és clar).

Això de que un rei -present o futur(?)- no pugui ser aclamat normalment pels seus súbdits no queda massa bé, en una monarquia com cal. Per aquest motiu tornen a la càrrega, aquesta vegada amb un plantejament més hàbil i sofisticat. Això ha vingut àmpliament afavorit per CIU, que a través del seu butlletí oficiós, l'AVUI (8-IV-90), ens ha fet arribar el missatge del Borbó petit: "La llengua catalana és un tresor que cal conservar". I encara més: "En el meu viatge tinc la intenció d'utilitzar la llengua catalana en les paraules i intervencions públiques". No està malament.

Llàstima que fa pocs mesos son pare, amb ocasió de la Pasqua militar, recordés la indissoluble unitat de la pàtria espanyola i el paper de l'Exèrcit en la seva defensa. Llàstima que el règim que aquesta monarquia representa fa que el català sigui en el millor dels casos objecte d'aprenentatge, però no d'ús social (qui pot viure només en català als Països Catalans?). Un tresor, potser sí, però dels que es guarden als museus. Impedeix, en una paraula, que esdevingui llengua nacional. Llàstima que la "justicia" d'aquest Estat ignori olímpicament les conclusions del Tribunal d'Estrasburg i vulgui tornar a la garjola uns presos polítics catalans, o que apliqui a fons la política de dispersió contra d'altres.

Donat que aquests fets ens semblen molt més significatius que les declaracions de l'hereu -hàbilment transcrites al discurs convergent per Albert Viladot-, seguim considerant que tenim motius de sobra per rebutjar la seva presència aquí. Lògicament, no ho faran ni CIU, ni Iniciativa per Catalunya, ni el PP, ni el PSC-PSOE. A ells ja els hi està bé, aquest sistema. Per això es posen tan nerviosos fins i tot quan l'Angel Colom anuncia un parell d'accions simbòliques -adreçades oportunistament a aparèixer com a punt de referència exclusiu de l'independentisme sociològic.

Hi ha una altra gent que vol donar una veritable resposta a la presència de l'hereu de la corona espanyola. I vol fer-ho al carrer. La mateixa gent que ja ho va fer fa dos anys. Les mateixes organitzacions i col.lectius que, agrupades en la Comissió Unitària per l'Autodeterminació, varem convocar i realitzar amb èxit la manifestació del passat 11 de febrer (en la qual, per cert, no van participar ni ERC, ni la resta de grups que s'han afegit ara a la seva iniciativa). En resum, les forces de l'esquerra alternativa, revolucionària i independentista del nostre país.

La consigna és no deixar tranquil el Borbó allà on vagi. Per això l'esperem a tots els llocs que pretén visitar, de forma especial en una de les etapes principals del viatge, Girona, on s'han convocat un seguit d'accions; i també a Barcelona, on el dia de Sant Jordi toca cadena humana per dir-li adéu, i que no torni. Un cop més, continuarem posant tots els mitjans per tal que el futur rei d'Espanya no pugui passejar en pau per casa nostra. I és la nostra voluntat que mai no passi de "futur rei".

Aquestes mobilitzacions es plantegen com un nou pas de la campanya per l'exercici del dret a l'Autodeterminació. Però no sols tenen valor per elles mateixes. En tenen també, i molt especialment, perquè a través d'elles -i de tota la campanya- s'aprofundeix un treball en col.laboració i unitat entre el conjunt de les forces d'aquest país que lluitem contra el sistema. És amb aquesta praxi conjunta que podem anar apropant-nos a un grau més gran d'unitat, que tothom coincideix a assenyalar com a desitjable i necessari. L'avenç cap a aquest objectiu no està exempt de dificultats, fet degut a les tradicions diferents i als punts de vista diversos que existeixen. Però la voluntat de vèncer aquestes dificultats, d'actuar plegats i debatre conjuntament, respectant en peu d'igualtat els bagatges i les aportacions de cadascú, no és poca cosa. En els darrers temps sembla haver-hi elements positius que apunten en aquest sentit, i les accions d'aquest abril en són un de gens menyspreable. Hi continuarem treballant, sabent que és un camí llarg, però que és el nostre camí.

COM SERÀ AQUEST 1 DE MAIG?

No creiem que sigui molt especial. I ho hagués pogut ser. La diferència entre aquest "serà" i el "hagués pogut ser", rau en la poca voluntat de lluita que han demostrat CCOO i UGT durant els 4 primers mesos d'aquest any. La negociació col.lectiva ha superat els topalls salarials que pretenien el govern i la patronal, però no ha estat especialment combativa, excepte en alguns casos molt aïllats. En els aspectes no estrictament salarials (contractació eventual, increment de llocs de treball, discriminació de la dona treballadora... per posar només els més destacats al "programa" de CCOO a l'inici de la negociació col.lectiva) el balanç és molt pobre. La febre negociadora amb el govern central i els de les Comunitats Autònomes (febre de la que ja parlavem en l'anterior editorial d'aquest periòdic) també ha tingut un preu: el del desinflament accelerat de la tensió social i sindical. Pitjor encara, ens espera una segona fase que preveiem més negativa.

Amb aquestes premises prèvies a l'1 de maig, no podem esperar moltes espectacularitats. Cada 1 de maig està condicionat per la situació que s'ha anat creant en les setmanes i mesos immediatament anteriors. Per això no som especialment optimistes.

Per segon any consecutiu, aquest 1 de maig serà unitari per part dels dos sindicats majoritaris. Una conseqüència d'aquella vaga general tan llunyana. Una curiositat, en tot cas, és que aquest 1 de maig del 1.990 serà el primer centenari de la celebració d'aquesta jornada a Catalunya. Sí, va ser al 1.890 quan per primer cop varen manifestar-se els treballadors i treballadores, seguint la proclamació d'aquesta diada per part de la Internacional.
L'esquerra revolucionària, siguin les que siguin les circumstàncies concretes de cada 1 de maig, té en aquesta data una cita important. Per contribuir quan hi ha lluita, per intentar que hi hagi més combatibitat quan la situació és laxa. Allà hi serem.

Un mal que dura molts anys

El Pujolisme avui

Hi ha gent que afirma que el pujolisme, entès com la combinació ideològica que governa avui Catalunya, està en crisi. Expulsions de CDC com la d'en Sellarès, dimissions com la d'en Prenafeta, conflictes socials com els dels abocadors, així ho semblarien indicar. Però si es mira la realitat tal com aquesta es manifesta, la crisi del pujolisme sembla llunyana.



Com a molt apareixen algunes baralles menors, alguns esquitxos i algunes roïnes, que tot i ser significatives, no posen encara en perill aquesta sòlida obra bastida al llarg de molts anys per en Pujol.

Però es que el pujolisme constitueix una construcció força elaborada, treballada acuradament com un projecte hegemònic.

Un treball de molts anys

Ja a final dels anys 50, el projecte pujolista va iniciar la seva configuració. Partint dels cercles catòlics d'ideologia nacionalista, va anar destil.lant la coneguda idea de "fer país"; es a dir, d'anar construint tota una infraestuctura cultural, política i econòmica que bastís una possibilitat de reconstrucció nacional enfront de la política asimilacionista del franquisme. Per aquest projecte, entitats com en Forum Vergés i d'altres lligades a l'església foren tot un paraigües protector, a l'ombra del qual podia anar-se creant tota una xarxa de fundacions i empreses des de les que caminar.

La creació de la Banca Catalana a inicis dels anys 60 va permetre fer un gran pas endavant en aquesta direcció, permetent també anar teixint lligams amb sectors creixents de la burgesia. L'empresonament d'en Pujol arrel dels fets del Palau de la Música, va permetre la creació del mite carismàtic, un dels elements cabdals pel futur.

Al mateix temps, l'entestament del PSUC en la seva política de reconciliació nacional a la que li feia falta l'existència d'una burgesia antifranquista amb la que pactar, va ajudar també a magnificar la figura de Pujol i, alhora, a reduir l'abast de les seuves primeres actuacions, com la seva participació en el tancament de fàbriques, com la Moritz, o en empreses com l'Enciclopèdia Catalana.

Així doncs, la Banca Catalana va esdevenir molt ràpidament l'eix vertebrador de tot el projecte. Els pactes amb empresaris com en Duran Farrell (Maquinista) són exemplificadors de tota la trama que es construeix. Al mateix temps, el pujolisme es va extenent per les comarques, utilitzant l'apropament de gent activa en diversos terrenys com l'escoltisme o en activitats de resistència cultural antifranquista. En tota aquesta època, no es rebutjarà la col.laboració pràctica amb les forces d'esquerra, encara que Pujol veurà amb moltes reticències la formació i la pròpia volada de l'Assemblea de Catalunya, en la mesura que el veia com un obstacle pels seus propis projectes de vertebrar una força hegemònica en el camp del nacionalisme sota direcció conservadora.

El pas a la política activa

A les acaballes del franquisme, Pujol va donar el pas a la construcció de la seva pròpia força política. Fins aquell moment, la seva actuació aprofitava les estructures existents i diversos moviments, però sense constituir un partit propi. En aquest moment, Pujol va veure clar que la vella Unió Democràtica, el partit de la democràcia cristiana representava un model en baixa al continent i, resistint pressions de tota mena, va optar per crear un partit de nova planta, CDC, en els que al costat dels seus fidels s'aplegaren gent provinent de rebotats del socialisme, com el mateix Roca,i d'altres, units només per una certa idea de recuperació del nacionalisme, però que rebutjaven fortament la seva identificació amb la dreta. La gent de certa edat recordarà com un dels primers cartells de la LCR en les primeres eleccions el 1977, en la que es demanava que cap vot fos per la dreta, unit en un mateix paràgraf a en Fraga, en Suárez i en Pujol, fou molt criticat pels militants de CDC que, encara, creien participar d'una certa idea de progrés. Però molt ràpidament això va anar normalitzant-se, sobre tot en les àrees més industrialitzades. CDC va agafar el relleu no de la vella ERC hegemònica en la II República, sinó de la Lliga d'en Cambó, expressió de la dreta catalana que arribà a col.laborar amb la instauració franquista. El reclutament de vells cacics i d'antics alcaldes per assegurar el triomf en les eleccions municipals actuà en la mateixa direcció.

La victòria del pujolisme en les primeres eleccions pel Parlament de Catalunya, ha fet ja deu anys, va permetre reforçar tot el seu vell patrimoni ideològic i, al mateix temps, reforçar la seva extensió i penetració social en el conjunt de Catalunya.

A partir d'aquí, hem vist com CDC creixia amb gent provinent de la dreta, el conseller Gomis pot ser-ne l'emblema, i també amb intel·lectuals i quadres polítics provinents de la vella esquera propera al PSUC, com pot ser l'actual director del diari Avui i molts altres dels càrrecs de confiança de la Generalitat.

On va Pujol?

Hem vist doncs com any rera any, elecció rera elecció, la CDC anava augmentant el seu pes electoral. Primer oferint-se a l'electoral de dreta com l'única opció capaç de frenar a l'esquerra; desprès guanyant a sectors d'aquesta mateixa esquerra front l'espanyolisme de les seves direccions i, finalment, penetrant amb molta força en sectors de l'emigració que veuen en el vot a Pujol el millor camí per la seva incorporació a la realitat catalana i, també, per la força que suposa una política de subvencions descaradament clientelar.

De tota forma, el que podríem anomenar "model pujolista" sembla haver entrat en una crisi d'esgotament. El seu creixement electoral s'ha frenat a l'haver arribat a la frontera del màxim possible, sobre tot en les eleccions autonòmiques. El mateix partit, la CDC i la seva coalició amb Unió Democràtica, coneix les primeres fissures que, sense necessitat de tirar les campanes al vol, semblen iniciar un cert desgast polític desprès de deu anys de victòries. La pròpia estratègia política de CDC ha donat ja tot el possible i, modificar-la de cara a les noves realitats no és una empresa fàcil quan en el mateix partit s'inicia una guerra entre diferents corrents i líders. Finalment, CDC s'enfronta a la necessitat d'anar preparant el relleu del seu màxim dirigent, i el trobar un personatge amb un carisma similar al de Pujol no constitueix un camí de roses. Malgrat tot, aquest esgotament per sí mateix no pot fer acabar l'hegemonia pujolista. Per aconseguir-ho caldria una acció resolta de l'esquerra que sembla avui molt lluny d'existir. Tant el PSC com el PSUC-IC van darrera de pactar amb CDC a qualsevol preu, com demostra tant el seu silenci davant del cas Prenafeta i els altres escàndols, com les últimes votacions al Parlament. D'altra banda, la nova ERC resta lluny encara d'haver definit clarament la seva posició respecte de CDC i manté una posició que combina la crítica puntual amb una mena de respecte filial que no porta enlloc. I, finalment, l'esquerra revolucionària i nacionalista continua sent massa feble i massa dividida per dotar-se d'una política susceptible d'afrontar una batalla frontal contra el pujolisme.

Què es pot fer?

Tot i això, el pujolisme no és pas una pedra inamovible ni un fenomen de la naturalesa. La política de CDC pot ser combatuda i confrontada a les exigències reals de la majoria del poble. Tenim ja alguns exemples de camins possibles d'acció, tals com la continuació de la batalla pel dret a l'autodeterminació, que és un terreny en el que el pujolisme camina molt insegur i de forma contradictòria, i en el que es possible ampliar els dubtes d'una part de la seva base social, a condició d'una acció decidida i intel.ligent de l'esquerra independentista i revolucionària basada en propiciar tota forma unitària de mobilització. Existeix també l'exemple de les mobilitzacions contra el Pla de Residus o la política nuclear, en el que la pròpia base social de CDC ha emprès el camí de la mobilització contra la política del govern de la Generalitat i contra la posició pública dels seus dirigents. Però cal ser conscient que això son només alguns exemples petits d'un camí que resta encara per iniciar i per descobrir. El pujolisme constitueix avui, tot i les seves contradiccions, febleses i problemes, una força política hegemònica, alçada en la pràctica en l'únic partit de masses del nostre país i que conserva una capacitat de mobilització pròpia no gens menyspreable. Caldrà doncs molt treball pacient, molta intel.ligència i molta acció parcial per alçar una política capaç d'aprofitar les contradiccions de CDC i per avançar en el seu desgast, sense que això suposi facilitar el camí a opcions que tampoc son útils pel nostre país com les del PSC o les del PSUC-IC.

Resoldre aquesta equació, trobar els seus termes reals i desentrellar les seves incògnites ha de ser el nostre treball.

Joan Font



Gomis i els seus "nois"

A les Illes:

Dades de la nostra gent

El nostre corresponsal a les Illes, Llorenç Buades, ens ofereix unes dades poblacionals de la seva terra força interessants. Polemitza amb els números oficials i dedica especial atenció a l'emigració. És un bon material per conèixer millor la realitat d'aquesta part dels nostres Països Catalans.



Tot i quan la nostra visió de la distribució de la població de les Illes és aproximativa, és molt més propera a la realitat que la que ens dóna l'INE. Tenim moltes raons per dir-ho, i aquestes en són algunes:

població activa s'obliden les tasques de la llar familiar, suposant que les 100.000 mestresses de casa no en foten ni brot. Es veu clar que la direcció de l'INE s'arromanga poc per fer l'escurada.

LES NOSTRES XIFRES

Població de fet	700.000	Mitja d'atur registrat	40.000
En edat escolar	180.000	Atur registrat (Gener)	50.000
escolaritzada	152.000	" " (Agost)	26.000
Minyons/es sense escol.	28.000	Treballen (Gener)	239.000
Pensionistes	120.000	Treballen (Agost)	314.000
Total "no actius"	300.000	Autonoms/es	66.000
En edat de treballar	400.000	Agraris c. propi	10.600
En atur permanent	28.000	Assalariats/es en temporada baixa	171.000
Mestresses de casa	100.000	Natalitat anual	8.600
Treballen tot l'any	239.000	Mortalitat anual	6.400
Atur/treball estacional	33.000	Pensió mitja	36.000
Temporers/es no resid.	40.000		

Cost de l'atur/persona : 36.000 pts.
Cost de l'atur per treballador/a : 69.000

a) Les xifres de cotitzants a la Seguretat Social, al desembre del 1989, eren per damunt les 250.000. Si la conclusió de la temporada turística es produeix al mes de novembre, i resulta que el mes de desembre, tot i la manipulació estadística que es fa de l'atur les persones registrades eren prop de les 49.000, difícilment es pot concloure, com fa l'INE, que la població activa és de 277.000 persones. Encara més, cal considerar que les persones en règim autònom no s'inscriuen, i moltes d'elles tanquen a la temporada baixa.
b) Les xifres d'atur de l'INE, al voltant de les 28.000 persones, són del tot irreals, quan el mateix INEM ens diu que la mitjana anual d'atur es situa sobre les 39.000 persones inscrites.
c) Les dades de població activa femenina, del 1986 al 1990, varien en unes 34.000 persones, la qual cosa seria al.lucinant si tenim present l'índex de creixement anual de la població vegetativa i la mortalitat anual. Abans es quedaven curts o ara es passen? Per resoldre-ho caldria recórrer al nostre Sherlock Holmes, el Mosqueiro d'En Toni Serra.

Per a més desgràcia, les xifres que es donen oficialment serveixen entre altres coses per recórrer als Fons Socials de la CEE, i la Conselleria de Treball n'ha fet ús per això, presentant els ajuts donats com una gran conquesta. Ja ho val!

Què en podem fer de tot això?

Primerament, significar que les estadístiques, ara com ara, menteixen en donar una explicació de la societat real. Segona, que quan ens donen constància numèrica de la

Cal veure també que les xifres d'atur de l'INE i de l'INEM no coincideixen mai, tot i que ni unes ni les altres responen a la veritat. Les de l'INEM, més properes a la realitat, corresponen només a l'atur registrat. Es pot extreure també que al menys 100.000 persones no veuen reconeguda la seva activitat laboral (mestresses de casa), i altres 100.000 viuen entre l'atur permanent i la precarietat laboral, si sumem l'atur permanent, l'atur estacional i el treball temporer no resident. Més o menys, el 50% de la gent en edat de treballar. Del 50% restant, caldria sostreure autònoms i agraris propis (76.000) per tal d'adonar-nos de les dimensions reals d'un proletariat un poc més estable, que està dispers en 24.500 empreses, amb una mitjana de 7 treballadors/es per empresa.

L'emigració

D'una població aproximada de 700.000 persones, en dades del 86, un 28'7% no havia nascut a les Illes. Això significa que al menys 200.000 persones han trobat entre nosaltres la seva residència i lloc habitual de treball o d'atur. La instal.lació d'aquesta gent, fins l'any 1976, es fa normalment a Ciutat de Mallorca, on s'obren nous barris, autèntics "ghettos" com Son Gotleu, Son Roca, Son Cladera, al voltant de la ciutat. A l'interior de la ciutat: porta de Sant Antoni o "es barrio", i després, Sa Calatrava. La magnitud de l'emigració no permet una absorció normal tal com succeïa als pobles, o a l'arribada dels primers emigrants per a la construcció de les xarxes ferroviàries a principis de segle.

Amb la intensificació de l'explotació turística costanera, el creixement de l'emigració a Ciutat resta minval en favor de pobles com Calvià, Andratx, Capdepera-Cala Ratjada, badia d'Alcúdia, Can Picafort i la vila d'Eivissa. Actualment, l'emigració està canviant de component. L'emigració que fixa la residència a les Illes té el seu nucli en el països de la CEE, en segones residències, i en treball al sector turístic, o bé ve de l'Àfrica (Marroc, Algèria, Senegal). Aquesta és l'emigració creixent, mentre la provinent de l'Estat té un caràcter més temporer, lligat a l'estacionalitat de l'hostalatge.

De les 200.000 persones residents, no nascudes a les Illes, 70.000 són d'Andalusia, especialment de les províncies orientals (a Ciutat hi viuen 12.000 granadins). Devers 21.000, tenen l'origen a Castella-La Manxa, especialment de Ciudad Real i Albacete. Unes 30.000 no han nascut a l'Estat espanyol. Del Principat i del País Valencià hi ha unes 20.000 i 12.000 persones, respectivament.

Una característica de l'emigració (salvant la provinent de la CEE) és el baix nivell educatiu que ha gaudit: un 83% de les persones majors de 10 anys no passen dels estudis primaris. Pràcticament no han tingut accés a l'educació. Ni la tenen ara: ni en català, ni en castellà. Aquest fet és important a l'hora de situar-se en les actuals condicions de mercat, i només similar als sectors de migració rural nascuda a les Illes que han accedit, per la desfeta del sector agrari, al sector serveis.

Els esforços de les institucions de l'Estat o de la Comunitat cap a tota aquesta gent deixa molt que desitjar: l'educació permanent de les persones adultes, tot i quan ha estat incrementada durant els darrers anys, no supera les 11.000 places. L'activitat laboral d'aquesta gent, en general menys qualificada i també més pesada, no convida precisament a la dedicació d'unes hores al dia a la formació educativa.

XIFRES OFICIALS D'ACTIVITATS

	1.981	1.988	1.989
Població activa	246.600	273.800	277.600
Mitjana d'atur	24.583	28.600	28.300
Homes actius	174.000	170.800	173.100
Dones actives	72.600	103.100	104.500

COMPOSICIÓ SECTORIAL

	1.981	1.988	1.989
Agricultura i pesca	36.600	13.000	11.400
Indústria	44.200	47.200	45.400
Construcció	31.100	27.800	30.600
Serveis	135.221	157.200	161.900
Població assalariada			184.984
Pensionistes		116.000	118.179

Les possibilitats d'integració resten reduïdes a l'esforç personal. I, molt probablement, les autoritats competents no la desitgen. L'esquerra del sistema tampoc fa res per donar a l'emigració l'alè del país on viuen i treballen. El tall entre l'esquerra nacionalista, molt llunyana del moviment obrer, i l'esquerra estatal del sistema, molt allunyada del país, és evident. Quan no es dóna la possibilitat d'una integració en la vida illenca, s'obre la possibilitat del conflicte.

Cañellas i l'emigració illenca

Quan el govern de Cañellas alça la veu per exercir un control sobre l'emigració, és per la certesa que, en termes d'economia de mercat, les Illes tenen unes limitacions derivades del monoconreu turístic que impossibiliten a la llarga la creació dels llocs de treball suficients per assimilar el creixement vegetatiu i emigrant. Cañellas en cap moment posa l'èmfasi del seu discurs en aturar el creixement de l'emigració de la CEE (segones residències, jubilats...). El que preocupa a Cañellas és tenir la clau del control de l'emigració per aturar l'allau de 40.000 treballadors i treballadores temporeres en cas de crisi.

La xenofòbia emergent del govern Cañellas és de contingut classista, i el recurs al discurs xenòfob del "vaixell de reixeta" resta al calaix, en funció dels esdeveniments. Cañellas ha après de les "democràcies" occidentals que, en moments de crisi, instrumentalitzen les mancances del sistema contra un "cap de turc". I en la mesura que és útil, no cal el conflicte. En la mesura que ja no ho és, és útil el discurs del "vaixell de reixeta", o l'associació de l'emigració amb la realitat de la delinqüència i tots els altres mals.

Per això mateix, Cañellas no opta per la integració: s'estima més tenir la basa d'una possible divisió de la classe treballadora.

Llorenç Buades



No tot és turisme a les Illes

La situació de la nostra llengua

D'alarmismes i autocomplaences

En els darrers temps, la polèmica sobre la situació i el futur del català ha tornat a l'actualitat. Com sempre que el tema depassa l'àmbit estricte dels especialistes en sociolingüística i arriba més enllà, s'ha aixecat una considerable polseguera. I han sorgit veus assenyades que han llançat tot tipus d'anatemes contra aquells que gosen afirmar que la situació present de la nostra llengua no ha de ser precisament motiu de satisfacció.

Tot va començar fa alguns mesos, amb la publicació de dos documents, un opuscle de Modest Prats, titolat "Meditació ignasiana sobre la normalització lingüística" (Fundació Caixa de Barcelona, 1989) i un article d'August Rafanell i Albert Rossich, "Quin futur hi ha per a la llengua catalana?" (Revista de Catalunya, 37, gener 1990). Tots dos texts apunten en un mateix sentit que podem resumir així: el català segueix estant en retrocés, ja que cada cop està més lluny d'ésser una llengua d'ús social. Aquest fet l'il.lustren dades com la davallada del nombre de catalanoparlants actius per bé que hi hagi més gent que coneix el català. O com la inexistència de catalanoparlants monolingües. O les famílies catalanoparlants que passen a parlar en castellà als seus fills i filles. O la progressiva reducció de l'àmbit territorial on es parla el català. Per no parlar de la progressiva degradació lèxica, semàntica, sintàctica i fonètica de la nostra llengua, cada cop més castellanitzada.

Cap a l'extinció del català?

Els autors conclouen que en el cas que es mantingui la tendència actual el català es veurà abocat a la seva extinció, la qual és datada per Rafanell i Rossich -encara que sense cap pretensió d'exactitud- d'aquí a cinquanta anys. Tots tres autors relacionen aquesta situació del català amb la presència aclaparadora del castellà com a llengua dominant i -Modest Prats d'una forma més explícita- amb la permanència de la nostra nació dins de l'Estat espanyol.

La sortida a la llum pública d'aquestes tesis -que no són en absolut noves, sinó que estan contingudes en els treballs de molts sociolingüistes i, dit sigui de pas, també en les resolucions del darrer Congrés del nostre partit-, ha provocat el nerviosisme i una ràpida resposta de tot un seguit de personatges benpensants: el català té una salut de ferro, i qui gosi dir el contrari no és més que un alarmista, catastrofista, acientífic i agent desmoralitzador que restarà forces a l'assenyat poble català en l'assenyat procés de normalització que s'està duent a terme.

Una d'aquestes respostes va córrer a càrrec de Francesc Vallverdú, que ja anys enrera, amb ocasió de la polèmica d'"Els Marges" -amb força concomitàncies amb aquesta- va actuar com a fuetejador de catastrofistes. Llavors Vallverdú estava vinculat al PSUC, i assegurava ser un bon amic d'en Jordi Solé Tura. Avui, no sabem quina fidelitat li pot més, però la veritat és que no té massa importància. El que sí és interessant és que és cap dels serveis lingüístics de TV-3. Ens detindrem a analitzar alguns aspectes d'aquesta resposta, perquè creiem que constitueix tot un paradigma del discurs oficial sobre el tema i perquè a més conté unes quantes "perles" que realment no tenen pèrdua.

Vallverdú comença fent tot una crida genèrica contra els perills de l'"alarmisme". No és gens científic, diu, parlar de la proximitat de l'extinció d'una llengua. En ciències socials cal ser molt prudents en els pronòstics. Per exemple, "ni en el cas del gal.lès jo no gosaria aventurar la hipòtesi d'una pròxima extinció, malgrat que aquesta llengua ha perdut en 75 anys mig milió de parlants". Tot un exemple de prudència! Si tenim en compte que resta menys d'un milió de persones capaces d'expressar-s'hi, cosa que no significa que l'utilitzin habitualment, i que no té cap mena d'estatus d'oficialitat, pensem que els motius d'alarma són força justificats en aquest cas. Més seriosament, cal assenyalar que el termini de 50 anys suggerit per Rossich i Rafanell no pretén ser fiel. L'element veritablement important és la tendència a la substitució del català, com a llengua d'ús, per una altra llengua. Si aquest procés es produeix, el seu final lògic és l'extinció de la llengua substituïda. Aquest procés es troba notablement avançat a la Catalunya Nord i a bona part del País Valencià. Vallverdú defuig permanentment entrar en aquest debat.

Com és de suposar, si el gal.lès està lluny d'extingir-se, el català avança imparable: "de 1975 a 1986 el percentatge de catalanoparlants a Catalunya ha pujat d'un 60 a un 64 per cent i en el conjunt dels Països Catalans el nombre global de catalanoparlants habituals ha passat de 5.600.000 a 6.100.000". Vallverdú utilitza amb ambigüitat calculada el concepte de "catalanoparlant". Si entenem per catalanoparlant la persona capaç de parlar en català, les xifres són correctes. Probablement el percentatge d'angloparlants s'ha incrementat encara més. Una altra cosa molt diferent és ser catalanoparlant actiu, utilitzar com a llengua principal de relació el català. I en aquest terreny, que és el fonamental per a determinar la situació d'una llengua, no sols no hem avançat, sinó que hem retrocedit.

Protestar és contraproduent

Una altra delícia. Segons Vallverdú, el que fan els tres autors esmentats "és una forma indirecta de convidar-nos a tirar l'esponja". O sigui, que denunciar qualsevol agressió, qualsevol situació de desigualtat no serveix per lluitar contra ella, sinó per desmoralitzar el personal i donar-li arguments per anar-se'n a casa.

Vallverdú no oblida tampoc fer un cant al consens aconseguit, en el tema lingüístic, entre les diverses forces polítiques amb quotes de poder a la Generalitat i als Ajuntaments. Aquesta sembla ser una garantia a prova de bombes de la bondat de la política lingüística seguida per les institucions. El que sí que oblida és que aquesta política lingüística s'inscriu -assumint-lo plenament- en el marc de la Constitució espanyola, que estableix l'obligatorietat del coneixement del castellà per a tothom, i que s'instal.la en un projecte bilingüista que parteix d'una situació de predomini del castellà en l'àmbit de les relacions socials. Tots els partits del sistema hi són d'acord. Per a nosaltres això no és precisament tranquil·litzador.

Encara n'hi ha més. Vallverdú treu importància al fet que es pugui viure còmodament a Catalunya sense conèixer en absolut el català. Posa com a exemple que a Nova York "hi ha milers d''hispanos' que viuen al marge de la llengua i la cultura anglòfona". Seria per trencar-se de riure, si no fos tan indignant. Resulta que, al mateix temps, a Nova York hi ha milions de persones que viuen única i exclusivament en anglès, cosa que no es passa exactament amb el català. I encara més, resulta que allà la llengua de l'Estat no és precisament la dels 'hispanos', sinó l'anglès. Ves per on, aquí no podem ni tan sols viure al marge de la llengua i la cultura castellanes.

Però hi ha respostes per a tot: la inexistència de catalanoparlants monolingües, assenyalada per Prats, Rossich i Rafanell com una mostra més del retrocés del català, no és una dada tan recent com ells pretenen: "el fet que a començament del segle XX a Catalunya encara es pogués comptabilitzar un cinc o un 10% de monolingües catalans no és significatiu, perquè figuraven entre els sectors més marginals de la població". I Francesc Vallverdú, sociolingüista, es queda tan tranquil després d'haver afegit una nova dada que confirma la situació de



retrocés del català. Com que ja passava fa molts anys, no té més importància.

Una altra de bona: és veritat que mai com ara hi havia hagut una situació de bilingüisme tan generalitzat. Però, agafeu-vos, "l'increment més fort de bilingües en aquests últims anys s'ha produït en el grup castellanoparlant (que fa 20 anys era majoritàriament monolingüe)". És clar. Com diu el mateix Vallverdú, ja feia molts anys que els catalanoparlants monolingües eren, a tot estirar, "sectors marginals". La forma en què podia incrementar-se el bilingüisme en un grup que, com el catalanoparlant, ja era totalment bilingüe, és un misteri que se'ns escapa totalment.

Però és que a més, és força diferent la forma de viure el "bilingüisme" per part de qui és castellanoparlant d'origen (aprendre a utilitzar voluntàriament el català el fa bilingüe) i per part de qui és catalanoparlant (que té l'obligació de saber i d'utilitzar el castellà, perquè sinó no pot viure al seu país). El bilingüisme, entès com a forma estable de convivència igualitària entre dues llengües en un mateix territori i una mateixa comunitat, no existeix. I això ho diu qualsevol sociolingüista amb una mínima honestedat professional: on hi ha una llengua d'ús social, no n'hi poden haver dues. El bilingüisme és la ideologia que emmascara la subordinació d'una llengua a una altra. Sobre el bilingüisme, Vallverdú remata la feina explicant que aquest és un fenòmen actualment a Europa, on "l'anglès és ja la segona llengua de quasi tota la població activa". Deixant de banda les faramalles europeïstes i cosmopolites, només volem remarcar l'adjectiu numeral definit, que indica una petita diferència: segona.

La qüestió de fons

Després de donar-li moltes voltes a l'assumpte, Vallverdú entra a matar. En el fons, diu, tant Rafanell i Rossich com Prats vénen a dir que "la normalització lingüística no serà possible si no trenquem amb el projecte polític espanyol". Separatistes, eh? Vallverdú, després de desqualificar aquesta consideració adduint que "en proposar una solució utòpica, un es pot distanciar olímpicament de qualsevol iniciativa actual i mantenir-se a l'expectativa", acaba obrint-nos el seu cor: "Jo crec, en canvi, que no està demostrat que un projecte polític democràtic que inclogui Espanya i Europa sigui necessàriament incompatible amb el procés de normalització lingüística del català". Haver començat per aquí, home. Nosaltres pensem, en primer lloc, que difícilment un projecte que inclogui una presó de pobles com és Espanya pot ser titllat de democràtic. I d'altra banda, que Espanya ja ha demostrat prou clarament quin estatus li reserva al català: en el millor dels casos, una peça de museu.

El català segueix en retrocés perquè hi ha una altra llengua, millor dit, dues llengües, el castellà i el francès, que són les llengües d'ús social predominant als PP.CC. Perquè als PP.CC. no es pot viure només en català, però sí que es pot viure només en castellà o, al nord de l'Albera, només en francès. I, per més que Francesc Vallverdú digui que el futur serà multilingüe, tota societat té una, i només una llengua d'ús principal. L'enriquiment que pot significar que la majoria dels seus membres estiguin en condicions d'utilitzar altres llengües no invalida aquesta llei històrica.

Una política lingüística que persegueixi la normalització del català, entesa com la recuperació del català com a llengua nacional, no pot ignorar aquestes consideracions. Ha d'anar encaminada a fer del català la llengua d'ús social en aquest país, sense que això signifiqui negar els drets personals dels grups de població que tenen altres llengües maternes, com el castellà o el gallec. Ha de començar per abolir l'obligatorietat del castellà.

Com qualsevol persona perspicaç pot observar, aquests objectius s'enfronten directament al projecte polític de l'Estat espanyol. Perquè la substitució del català té una funció política i ideològica, que és l'afebliment de la consciència nacional catalana que la llengua contribueix a conformar. I perquè la tasca de portar-los a terme requereix un Estat català sobirà.

Mentre seguim lluitant en aquest sentit, cal refermar el compromís de defensar la nostra llengua, essent conscients de què és el que s'hi juga. Nosaltres no tirem la tovallola, i preferim que se'ns titlli d'"alarmistes" o d'"utòpics", que no pas contribuir amb actituds d'autocomplaença més o menys malintencionada, a avançar en un camí sense retorn, tant se val si s'acaba d'aquí a cinquanta, cent, o dos-cents anys.

R. Martínez

Una conversa amb Ben Mohlathe, representant del CNA

Democràcia o poder popular?



Ben Mohlathe, representant de l'ANC a l'Estat espanyol

Ben era mestre a Soweto abans que la repressió el va obligar a exiliar-se. Des de finals de l'any passat és el representant del Congrés Nacional Africà (CNA) a l'Estat espanyol. Durant una estada recent a Barcelona, Oriol hi va parlar per al demà

Segons el CNA, 1989 va ser "l'any de les accions de masses cap el poder popular". 1990 ha de ser "l'any de l'acció popular per una Sud-àfrica democràtica". Es tracta d'un retrocés?

Sí, de fet, la primera formulació sembla que tingui més força, més vigor. Tot i així, és difícil de dir que les dues coses siguin gaire diferents. Una Sud-àfrica democràtica és la concreció del que seria el poder popular. Aquest implica que la gent, tant negra com blanca, exerciria el seu poder a través d'una estructura democràtica que ells mateixos havien establert. Per exemple, les campanyes de masses per recuperar els hospitals, les platges i els vestuaris reservats per a la gent blanca, són accions de masses encaminades a democratitzar aquestes estructures per tal d'aconseguir el nostre poder, el poder popular.

Aquest és el vostre projecte. I el de de Klerk?

A mi em fa l'efecte que és el poble qui arrossega de Klerk en el procés de construcció del poder popular. Fa poc, quan hi va haver una manifestació per demanar l'alliberament dels presos polítics, de Klerk va haver d'autoritzar un magistrat per córrer rera la gent per donar-los el permís per fer la seva marxa, la qual ja estava "en marxa". Aquest és un exemple una mica tosc de com ell es troba a remolc de la força que acabarà instituint el poder popular. O encara, amb l'accés a les platges, als parcs, etc. Es després de l'ocupació d'aquests llocs pel poble que de Klerk hi va legalitzar l'accés. Així mateix, l'aixecament de la prohibició del CNA i altres entitats va arribar quan ja hi havia gent qui parlava públicament en nom d'aquestes organitzacions. Potser de Klerk tingui un xic de bona voluntat. Però sigui com sigui, ell corre darrere el moviment que mena cap a la democratització del país.

En el passat el CNA ha tingut, aparentment, una actitud una mica sectària envers altres corrents del moviment. Ara sembla qui hi ha un apropament, si més no, amb sectors influïts pel moviment de consciència negra (MCN).

Sí, reconec que efectivament varem mantenir una postura de principis pel que fa al camí correcte cap a una Sud-àfrica no racista i varem esperar que totes les forces progressistes hi donessin suport. Aquí la clau era l'enfocament no racial, que Sud-àfrica pertany a tota la gent qui hi viu, sigui blanca o negra. Aquesta postura no va ser gaire apreciada pel Congrés Pan-africà o pel MCN. En aquest sentit, sí, pensàvem que no podíem transigir. Però ha arribat el moment quan la nostra posició ha estat confirmada. A més a més, reconeixem que els altres grups han adoptat postures anti-imperialistes, anti-capitalistes i contra el govern racista, la qual cosa valorem molt positivament. Per tant, donem molta importància a la participació d'AZAPO (Organització del Poble d'Azània - part del MCN) a la Conferència per un Futur Democràtic. Ens alegrem que els altres grups s'adonen que necessitem treballar junts. Nosaltres també ho considerem imprescindible.

Aquí la violència de negres contra negres, com se'n diu, rep no poca publicitat. Quina és la vertadera situació?

En realitat, és un vestigi racista. Pel que fa a Natal, afecta una petita part de la província on senyoreja Buthelezi. En aquesta regió, per ser mestre, has de ser membre d'Inkatha. Si no n'ets, tindràs problemes amb tot. La teva vida mateixa està en perill. I tot això és una creació dels racistes. Hem de reconèixer que la influència de Buthelezi sobre la gent analfabeta és molt important, tot i que els problemes d'aquesta zona no afecten la unitat de la gent negra a nivell de tot el país. Com ha dit molt bé Mandela: la violència és lamentable, però no hem d'oblidar que la causa n'és l'apartheid. Si volem fer desaparèixer aquesta violència, doncs, cal eliminar l'apartheid.

La Carta de la Llibertat no pretén ser un document socialista. Amb tot, parla de la nacionalització de la riquesa mineral, de la banca i de la indústria monopolista. Aquest tema figurarà a l'ordre del dia de les negociacions?

Probablement això hi entrarà durant una fase posterior de les negociacions, ja que té a veure amb l'estructuració de la base política, social i econòmica d'una nova societat. Estem conscients que és un punt difícil en el procés de materialització d'un govern que serveixi els interessos de la majoria. Un dels punts que s'haurà de negociar molt rigurosament és la necessitat que les nacionalitzacions càpiguen dins les estructures econòmiques. En aquests moments es tracta de destruir les estructures racistes, les polítiques, les socials. Diem, doncs, que les estructures econòmiques han de ser tals que facin possibles aquests canvis. Sí, efectivament, no som un moviment socialista, sinó d'alliberament nacional, però avui les nacionalitzacions i la redistribució de la riquesa constitueixen un aspecte important d'un alliberament nacional de debò.

Això és la nostra meta. Ara bé, negociar vol dir que hi haurà un estira i arronsa, un dóna-me'n que te'n donaré. Però com que nosaltres som la majoria pensem que és la minoria qui haurà de venir cap a on som nosaltres i no pas a l'inrevés.

Per fer moure el govern, faran falta més mobilitzacions de masses?

Considerem molt positiu el moviment del poble per democratitzar Sud-àfrica sense esperar programes que puguin sortir de les negociacions. Es important que els sindicats, el moviment obrer, avancin. Es bo quan els obrers diuen: volem el socialisme. Això és una mena d'empenta a la direcció, una manera de dir: és aquí cap a on anem. El moviment de masses no ha d'esperar, sinó que ha d'assegurar que la seva direcció tradueixi els desitjos del poble en realitat.

Doncs, per a tu, qui negocia ha de ser responsable davant el moviment?

Sí. Quan es va parlar seriosament de les negociacions, varem haver d'elaborar una postura a corre-cuita, enviar-la dins el país - quan la nostra organització era encara il.legal - i traslladar l'opinió d'aquí a la direcció. Així va néixer el document de Harare. Ara, la legalització del CNA extremarà aquesta responsabilitat. El CNA s'ha adonat que és molt perillós de fer coses en nom del poble. No dic pas que no hagim tingut mancances en aquest sentit. Hi va haver gent qui es va queixar perquè no havien vist el document sobre les negociacions.

La Perestroika a l'URSS i els recents esdeveniments a Europa de l'Est, tindran repercussions a Sud-àfrica?

Per a nosaltres és deplorable que molts països de l'Est volen establir relacions amb Sud-àfrica. Significa que hem perdut una part de la base que teníem per a la solidaritat. Abans enviàvem la nostra gent jove a estudiar, gratis, als països socialistes. No crec que això continuï. A l'Oest cobren moltíssim. A més l'ajut de l'Oest sol ser "humanitari", mentre que el de l'Est era incondicional.

I l'acord entre els EE.UU. i l'URSS sobre la necessitat d'una resolució pacífica dels "conflictes regionals"?

Això sí que afectarà Sud-àfrica. Les dues superpotències s'han adonat que ja no és fàcil de guanyar les guerres i gairebé tothom s'hi exposa a perdre alguna cosa. Nosaltres també ens decantem cap a una solució negociada. Si nosaltres haguéssim pogut derrotar l'exèrcit sud-africà, hauria estat fàcil per a nosaltres de prendre el poder. Però ja que hem de negociar, ara és més pertinent de parlar d'un moviment encaminat cap a la democratització del país. Al nostre país els armaments són dels més moderns i una victòria total no és possible. Per tant, si l'altre bàndol accepta la necessitat d'una resolució pacífica, aleshores nosaltres també. Si no, la lluita armada haurà de seguir.

Creus, doncs, que Umkhonto we Sizwe (MK - el braç armat del CNA) encara té un paper?

Necessitem un exèrcit d'un altre caire que l'exèrcit racista. MK té un paper com a defensor de la (futura) constitució. Aquí es planteja una altra qüestió espinosa del procés de democratització.

L'exèrcit sud-africà és molt desenvolupat. Per exemple, pel que fa a l'armada, que és decisiva per la defensa de Sud-àfrica, no tenim prou gent amb un cert nivell de formació per canviar-ne la composició. En canvi sí que tenim prou guerrillers formats per entrar en la Força de Defensa de Sud-àfrica (l'exèrcit) per canviar la seva composició. A més, un terç ja està format per estrangers, la qual cosa ens pot ajudar. I també voldríem proposar als objectors que hi entrin.

Tot això també s'ha de negociar. No ens podem permetre de deixar-ho fins després. Si no, aquest exèrcit podria anul.lar tot el que es faci. Al llarg de tot aquest procés anirem comprovant, posant les coses a la prova a cada pas. Un cop aprovada una mesura, s'ha de portar a la pràctica. I si sorgeixen problemes, ens n'ocuparem.



Entrevista amb un invitat del FSLN, l'alcalde d'Arbúcies

Nicaragua, un cop més



En Jaume Soler és alcalde d'Arbúcies des del 1.979 per la Candidatura d'Unitat Popular d'Arbúcies (CUPA), fomer d'ofici, ha treballat sempre en temes del Tercer Món. Una de les seves darreres activitats va ser participar d'observador al port del Pireo (Grècia) en el retorn d'exiliats palestins que pretenien arribar amb un vaixell a les costes de Palestina. L'Ajuntament d'Arbúcies, un poble petit, però dels més actius de Catalunya. Forma part del Fons de Cooperació al Desenvolupament que agrupa a 60 ajuntaments de Catalunya que destinen un percentatge del seu pressupost a projectes del Tercer Món. Arbúcies des de l'any 86 està agermanat amb Palacagüina de la regió de Las Segovias al sud de Nicaragua. En Jaume Soler va participar d'observador a les eleccions de 1.984 i a les celebrades el 25 de febrer d'enguany també hi ha participat.

Explica'ns si realment tants observadors van fer un paper important en tot el procés electoral o si n'hi havien que a més d'observar feien política i decantaven el vot cap a la UNO.

En primer lloc, abans de contestar directament la pregunta, voldria emmarcar la presència dels observadors que va ser una petició del govern sandinista que, conscient de la importància de les eleccions, va creure oportú demanar la presència de l'ONU com d'en Carter i l'OEA perquè enviessin observadors a fi i efecte de ratificar la netedat de les eleccions.

Un cop aclarit això, el que si és cert és que la presència d'observadors va ser exagerada a tots nivells, va ser d'una prepotència econòmica, d'ostentació que ofenia si ho comparem amb les del 84. La resposta concreta seria que no hi va haver un proselitisme a favor de la UNO, però si que la mateixa presència era un condicionant indirecte a les eleccions i vist des de fora i analitzant una mica tot el context centramericà era una befa al mateix joc democràtic perquè si ara eren a Nicaragua havien d'haver estat abans a El Salvador, haurien d'estar a Guatemala, Colombia, etc. A mi em feia mal d'ulls aquesta presència, aquesta ostentació. Pensa que hi havia gent de l'OEA que feia dos mesos que hi eren, ocupaven els millors hotels, utilitzaven uns vehicles exageradament luxosos i els darrers dies la presència era constant i a tot arreu. Crec que la quantitat va ser exagerada si realment volien demostrar la credibilitat del procés que era pràcticament indubtable. Per tant no es necessitava un exèrcit tan nombrós.

Era una mostra més de control exercit des de l'imperialisme que no pas d'un control democràtic estricte. Jo crec que a vegades era una autèntica provocació per l'ostentació de luxe i per la malfiança absoluta que podia representar que hi hagués tanta gent en aquestes eleccions i no hi fossin en altres com per exemple les europees que tants fraus hi ha continuament.

Com va funcionar la campanya i quins eren els punts programàtics en que més insistien el FSLN i la UNO?

No vaig veure tota la campanya. Vaig, això si, analitzar a fons tota la documentació que s'havia editat. Una campanya electoral del Tercer Món no te res a veure amb Europa. El Frente paradoxalment, per a molts de nosaltres, va fer una campanya molt a "l'americana". Va utilitzar molts de mitjans, en pancartes i en pintades. Per mi, i ho dic críticament, amb poc contingut ideològic. Fins i tot, es deia que l'únic miting polític és el que havia fet en Borge a Masaya. En els altres mitings, grans concentracions de masses, moltes postes d'escena ben fetes, molt triomfalisme... però poc contingut polític. Jo crec que si s'hagués fet una campanya més sistematitzada, utilitzant una mica tots els quadres mitjos, la base, més que per mobilitzar per difondre el programa polític del Frente, hagués estat més efectiu.

Per altra banda, això no vol dir que l'electorat desconegués el programa del Frente, tot el contrari. Durant aquests deu anys de revolució, la gent se'l coneix. Però es van deixar de banda els perills immediats i la "contra", les causes del malestar social, i es van minimitzar altres elements. En canvi, la UNO, que tenia més diners, no es va veure massa que els gastés. De cada deu pancartes i pintades a les parets que hi havia a Managua, n'hi havia una de la UNO. Semblava que era una campanya més pobre.

La UNO va utilitzar els mecanismes més ideològics, com la televisió. Va gastar molts diners, però per una via més indirecta. I un element de campanya difícilment quantificable, que no costa diners, és el treball que es va fer des de grups de pressió, com per exemple l'església catòlica... Però per sobre de tot hi ha la incidència real sobre l'economia d'aquests deu anys d'agressió imperialista.

I el tema de la guerra... que la UNO va saber treballar mot bé.

Hagués estat positiu, com sembla ser que tenia a la butxaca el Daniel a l'últim miting, anunciar mesures que limitessin parcialment el SMP, que va ser un element decisiu pels joves de 16 i 18 anys i per les dones o las "madres de los cachorros" que tenen en l'estructura familiar de Nicaragua un importantíssim pes específic.

Com es va viure la victòria de la UNO? quines van ser les primeres reaccions i quines creus que són les causes de la derrota del Frente?

Per tothom va ser de sorpresa absoluta. Guanyadors i perdedors no s'ho creien. Hi va haver, després, dos tipus de reaccions: una més oberta i pública, que va ser la de la militància del Frente, i l'altra, la reacció de la "dirigencia", a partir de les cinc de la matinada quan va comparèixer per televisió la DNS que va ser de decepció reconeguda, però d'una gran dignitat. Tothom sentia un gran dolor, amb llàgrima viva, fins i tot, gent que va votar a la UNO.

La victòria de la UNO pot analitzar-se racionalment, però hi havia molta incertesa, una sensació de perill immediat de les pròpies vides i de pèrdua de les conquestes revolucionàries d'aquests deu anys. En canvi, la UNO no va reaccionar perquè la sorpresa també va ser gran per a ella. Ni a Managua va haver cap manifestació.

De totes maneres, això va durar 24 hores. Després d'una reunió dels dirigents del Frente, es va començar a "bajar consignas", és a dir, que s'havia perdut una batalla electoral, però no una revolució. La gent va recuperar la moral, cosa que es va traduir en una manifestació de 100.000 persones. La direcció sandinista va saber recollir aquest estat d'ànim d'una manera brillant, dient que la revolució continuava, que es defensaria aferrissadament. Va sorgir una idea: "governar desde abajo". Calia també "ponerse las pilas", una altra idea molt repetida, per tal de depurar els militants oportunistes que han caigut al partit entorn de l'estructura de l'Estat. Depurar-se en el sentit ideològic de tots aquells aspectes erronis des d'un punt de vista estratègic, i connectar més (ara que el Frente estarà més deslligat de les tasques de govern) amb la base.

Les causes de la derrota del Frente s'han de buscar en aquests vuit anys d'agressió imperialista, de setge econòmic, l'alt preu de vides humanes, sobretot de la joventut. Es pot afirmar sense fer demagògia que aquest resultat electoral no és una victòria de la UNO ni una derrota del Frente sinó una victòria de l'imperialisme. Això ho sap tothom però ens haurien de preguntar perquè els dirigents sandinistes no van detectar que aquestes causes podrien influir directament en el resultat electoral.

Els sandinistes analitzen tres tipus de causes: que es va fer una mal anàlisi a l'hora de la campanya electoral, que es van utilitzar instruments de mesura inadequats per la realitat nicaragüenca, massa intel.lectual, no propis del Tercer Món. No es va contemplar el treball subterani que feia la UNO, de coacció indirecta. Es va sobrevalorar el treball ideològic d'aquests anys i es va menysprear el nivell d'incidència de la UNO. Entre altres errors també destaquen: allament de les bases, excessiva baixada de línia, prepotència sense escoltar els interessos vitals immediats, sobredosi de propaganda i abandonament del treball de formació de bases. També l'agressivitat del Frente contra EEUU feia pensar a la gent que la guerra continuaria si guanyava el Frente. Moltes errades de les organitzacions de base que estaven massa desconnectades de la població. Reconeixen que hi havia una desconnexió entre el Frente i les masses populars fonamentada en la manca de preparació dels quadres mitjos. Això és un tema que ja els preocupava el mes de juliol,quan el desè aniversari: el Frente pensava preparar una campanya de preparació dels quadres mitjos ,treure quadres oportunistes incrustats a l'aparell d'Estat, però no hi va haver temps i tothom es va abocar a l'estructura electoral. I no es pot parlar d'excessiva burocratització amb un aparell d'Estat tan feble, sinó que van baixar una mica els nivells i el sostre de participació popular, nivell de militància i nivell d'exigència revolucionària de molts d'aquests quadres. No es pot parlar de burocratització sinó d'una certa separació entre el poble, les institucions i el Frente.

Quines creus que són a partir d'ara les opcions de totes dues forces polítiques per modificar la situació?

El programa de la UNO era desmuntar la revolució sandinista i tornar a la situació somocista, evidentment sense Somoza. Però la revolució ni per la via legal es pot desmuntar. De totes les contradiccions que hi ha actualment es pot deduir que la convivència serà molt difícil. En el terreny de la "contra" hi ha un sector que té suport a la UNO que creu que pot entrar triomfant a Managua; hi ha el sector moderat i que estaria representat per la V. Chamorro que saben que han de conviure amb el Frente i no solament conviure sinó comptar amb el suport indirecte del Frente, amb pactes, o sigui, una política moderada molt allunyada del seu propi programa electoral que es resumia amb l'eslogan electoral "Todas las armas al mar", desmuntar l'EPS, tornar les terres als antics propietaris...Això és inviable legalment i políticament. Després hi ha el sector de la pretesa esquerra (PSN, PCN) que jugarà un paper que encara no sabem, però crec que es veurà obligat a pactar amb el Frente algunes coses com mesures de tipus sindical, lleis laborals...

Per altra banda, el Frente pot aprofitar la seva pròpia força a la base, la seva experiència de govern i la ductil.litat que ha demostrat durant aquests anys per mantenir en el temps suficient en el govern la V. Chamorro i per posar en evidència totes les contradiccions que tindrà la UNO. Però el Frente també té interrogants, perquè sense l'aixopluc de l'estructura de l'Estat ho té una mica més difícil.

En aquest moment el Frente necessita el suport polític i econòmic internacional per reestructurar de nou la seva pròpia organització, mancada de recursos econòmics, perquè abans des de l'estructura de l'Estat, la majoria de dirigents tenien càrrecs administratius i no tenien problemes de subsistència. Ara això desapareix. La majoria de diputats hauran de compartir el treball professional amb la tasca política i sabem que una estructura política necessita alliberats. Fent una mica d'especulació jo diria que necessita entre 3000 i 5000 alliberats i aquests necessiten tenir uns ingressos garantits pel partit. Tenen capital humà, tenen ideologia, tenen organització i capacitat d'adaptar-se a la nova situació.

Una nica ens parla de Nicaragua

Juntar els esforços

Aquests dies ha estat a Barcelona HAZEL FONSECA. Ella és una dona de Nicaragua i gran defensora de la Revolució. Hazel es defineix com una dona revolucionària i feminista; està organitzada en un Grup de Dones de Managua que treballa en el recolzament a la Comissió Nacional contra el SIDA. Hem aprofitat la seva estada entre nosaltres per parlar amb ella, i conèixer alguna cosa més del poble de Nicaragua i la seva Revolució.



Hazel, ens podries explicar quina és la teva valoració de les eleccions a Nicaragua?

Els resultats de les eleccions van ser una sorpresa per tothom, i fonamentalment per la gent de Nicaragua. Per entendre els resultats cal tenir en compte determinats elements de la societat nicaragüenca: 10 anys de guerra, el Servei Militar Patriòtic i el bloqueig econòmic, crec que són els elements fonamentals. Però el que és més important és valorar que els "gringos" han aconseguit el seu objectiu de desgast de la Revolució mitjançant la seva política econòmica i el suport a la contrarrevolució.

Cal recordar que els EE.UU. abans de les eleccions va deixar ben clar que, malgrat la netetat del procès electoral, en el cas de que guanyesin els sandinistes continuarien amb la política diguta fins aquest moment. I el poble de Nicaragua te clar que vol la pau.

Quina ha estat la primera reacció de la gent organitzada al FSLN i als diferents moviments socials?

Les primeres hores van ser confusió total; però de seguida la gent va començar a sortir al carrer per a demostrar el suport al Frente. A tots els carrers i barris es veien banderes "roji-negras".

El dia 27 de febrer va haver-hi una concentració massiva de recolzament al Frente. Enlloc s'ha vist la gent de la UNO.

La gent sandinista cada cop tenim més clar que s'han d'unir els esforços, que des de les diferents organitzacions de masses cal que ens unim per defensar les conquestes de la Revolució.

El poble s'està agrupant als CDS (Comités de Defensa Sandinista) i les altres organitzacions.

Està apareixent un fenomen curiós. Per exemple, actualment la gent està estudiant pregonament i discutint la Constitució, amb l'objectiu de conèixer i garantir les conquestes d'aquests 10 anys de Revolució. Volem conèixer a fons quins són els nostres drets i que ningú de forma absolutista pretengui prendre-se'ls. Tenim molt clar que aquests drets i avenços ens han costat molt d'aconseguir.

Quina creus que serà la política dels EE.UU. a partir d'aquests moments?

Els EE.UU. ha manifestat públicament el compromís de suport polític i econòmic a la UNO, i de fet ja ha enviat alguns dòlars. Però si ens posem a analitzar el que ha suposat la guerra per al poble de Nicaragua estic convençuda que els EE.UU. mai podran pagar totes les destrosses que han provocat, tan a nivell de pèrdues materials, com de vides humanes.

Mai oblidarem que una part important de la joventut nicaragüenca està mutilada, i això mercès a la guerra. Una guerra que els EE.UU. ha estat potenciant durant aquests darrers 10 anys. Durant aquest temps molts dòlars s'han utilitzat en el recolzament directa a la contrarrevolució.

Per aquests motius jo crec que no hem de parlar de recolzament al poble de Nicaragua, sinó que és més correcte parlar de que ens paguin el deute que tenen amb nosaltres.

Quina perspectiva de lluita ara tenen els moviments de masses?

El dia 27 de febrer el Comandante Daniel va afirmar que ell i l'Assamblea Sandinista reconeixien el triomf de la UNO, i pensaven treballar per a que el poble de Nicaragua aconseguís l'anhelada pau. També va afirmar que el Frente governaria per sota. I quan ell diu governar des de sota es refereix al FSLN com organització política amb totes les seves diferents estructures i organitzacions de masses.

Els nicaragüencs a través d'aquestes organitzacions, i cadascú des del seu sector (els estudiants, les feministes, la gent camperola...) lluitarem per a mantenir el triomf de la Revolució. És clar, que per exemple, els camperols lluitaran per les seves cases i les seves terres, i no permetran que ningú, per molt que estigui en el govern, els hi pugui prendre mitjançant un decret.

I, en quan al FSLN que en penses?

Estic convençuda que les perspectives de lluita són clares, i encara més pel Frente. Ara ens trobem en un moment històric, i crec que el Frente te possibilitats d'enfortir-se com a partit revolucionari. Aquests darrers 10 anys d'experiència de govern es sumen a molts d'altres de lluita a la clandestinitat.

El Frente te davant seu la perspectiva de reflexionar i superar tots els errors que han comès. El Frente ha perdut les eleccions, però continua essent el partit més fort a Nicaragua i amb una arrelada molt gran entre les masses. En definitiva, un partit que estarà a l'oposició, però un partit molt més fort que el que entrarà a governar.

Creus que el paper de la Solidaritat Internacional continuarà essent un element important per la Revolució Nicaragüenca?

La Solidaritat sempre ha estat una realitat fonamental per a la Revolució a Nicaragua, tan a nivell polític com econòmic. Nicaragua és un País del Tercer Món subdesenvolupat, devastat per una guerra d'alliberament, i si no hagués estat pel suport internacional encara hauriem tingut una situació més difícil.

Estic segura que la Solidaritat continua essent fonamental. Coneixem positivament que el nou govern no farà una política social ni econòmica dirigida al poble. La UNO defendrà els seus interessos. Interessos de classe molt definits cap el sector privat.

Les organitzacions de masses seran les que necessitaran l'ajut internacional i solidari dels pobles de tot el món per a seguir desenvolupant tots els seus projectes per consolidar i avençar en el procès revolucionari. Cal tenir en compta que els projectes del diferents moviments de masses no tindran el suport del nou govern.

És evident que el canvi de situació suposarà un canvi en la concreció de la solidaritat, ja que s'haurà de fer directament amb el Frente i els Moviments de masses.

Hazel, ens podries explicar quina és l'activitat principal del vostra grup de Dones?.

El grup on milito, que per cert encara no te nom, es va crear al Novembre de l'any passat. És un grup de dones feministes que treballem principalment [redacted] aspectes.

Per una banda recolzem a nivell popular, en quan a l'extensió i sensibilització tota la problemàtica entorn al tema del SIDA, enfocant-lo des del punt de vista de les relacions sexuals, es a dir, de quines mesures preventives s'han de tenir en compta en les relacions sexuals, i per una altra banda per a que aquesta problemàtica no influeixi negativament sobre la sexualitat de la gent. En aquests sentit hem fet tres vinyetes per la televisió, falques radials, rètols per les carreteres i fulletons explicatius.



L'altre tema que treballem és sobre la sexualitat de les dones. Fem tallers d'autoexploració i autoconeixement i tot tipus de xerrades informatives dirigides fonamentalment a les dones.

I com a darrer tema estem en un procès d'aprofundir sobre temes generals del feminisme amb l'objectiu d'aconseguir un discurs feminista més fort i poder connectar cada cop més amb sectors més amplis de dones.



LOGSE:

No repetim la història

La "Ley de Ordenación General del Sistema Educativo", molt més coneguda per la seva abreviació, LOGSE, ha despertat la polèmica. Tot el món relacionat amb l'ensenyament (i parlem de molts interessos implicats) ha dit la seva. Però aquest article fa especial referència a les implicacions de la LOGSE pel que fa al professorat, als treballadors i treballadores de l'ensenyament. La conclusió de l'autor d'aquest article és clara: continuen els mecanismes selectius i segregadors, l'educació infantil no té caràcter obligatori, l'ensenyament privat segueix essent privilegiat, el professorat continua estructurat en diferents cossos... Finalment, es fa un breu repàs de la situació a Catalunya. Les perspectives no són gens engrescadores: podem trobar-nos amb un desenvolupament especialment regressiu de la LOGSE. La mobilització, doncs, és necessària.

La primera fase d'elaboració de la LOGSE (Ley de Ordenación General del Sistema Educativo), amb consultes a diferents organitzacions socials ha finalitzat amb l'aprovació del projecte definitiu pel Consell de Ministres, amb lleugeres modificacions en relació a l'avantprojecte. Queda per davant el debat parlamentari que podria acabar abans de l'inici del proper curs. La història de la LODE, aprovada en la primera legislatura del PSOE, podria repetir-se. En aquella ocasió, tant sols la dreta s'oposà de forma significativa a la llei del Govern. Ara malgrat les evidents insuficiències del projecte, sembla que les centrals sindicals i l'esquerra parlamentària tornaràn a jugar la carta "possibilista": no questionar la LOGSE en els temes de fons per facilitar la seva ràpida aprovació parlamentària. Si aquest pronòstic es compleix, s'haurà perdut una ocasió històrica per avançar en direcció a un sistema educatiu públic més democràtic i igualitari.

Evidentment, moltes coses han canviat des del 83, sobre tot la situació del govern PSOE, afeblit per l'assetjament dels moviments socials, com la vaga del 14-D. La política educativa del govern ha sigut especialment colpejada en diferents ocasions: Maravall hagué de dimitir després de les impressionants mobilitzacions d'estudiants i del professorat dels anys 87 i 88. Conscient d'aquesta situació, Solana ha donat prioritat en aquesta fase de "negociació amb els interlocutors socials" a neutralitzar l'oposició d'esquerres, limitant el risc d'una confrontació en els centres d'estudi i al carrer.

Aquesta política no exclou, sens dubte, probables aproximacions al front de dretes (Partit Popular, Conferència Episcopal i patronal de l'ensenyament privat), però aquest possible consens tindrà el marc idoni en el debat parlamentari, que es desenvoluparà amb el curs escolar practicament acabat.

Una operació cosmètica

De moment, les propostes de Solana han trobat una resposta difícilment millorable per part de les cúpules sindicals de CCOO i UGT. Aquestes no tenen cap intenció d'enterbolir el "clima de diàleg" que presideix les negociacions de la PSP. I menys en un tema com el de l'ensenyament, que no figura entre les seves prioritats (cal recordar que la PSP en cap cas questiona la política educativa) i en el que la dreta ha començat a fer soroll.

Així, mentre les organitzacions d'estudiants cridaven a la mobilització general el 22 de març per forçar una negociació en millors condicions, CCOO i UGT acceleraven els contactes amb el govern per retocar l'esborrany i fer més presentable el projecte de llei, fins arribar a l'entrevista pública entre els màxims dirigents sindicals i Solana el 28 de març. El dia següent, tots els mitjans de comunicació destacaven el suport de les centrals sindicals a la LOGSE, i en les seves declaracions els líders de CCOO i UGT, al temps que sobrevaloraven les millores assolides en el projecte, passaven de puntetes per damunt de tots aquells temes cabdals que havien quedat sense resposta.

Velem, però, quines son les modificacions introduïdes en el projecte. Algunes fan referència a la situació del professorat, altres son de caracter més general:

-Desapareix el cos de catedràtics que passa a ser una "condició", és a dir, una categoria amb diferencial de sou i altres privilegis a desenvolupar, dins el cos de secundària. Cal recordar, però, que en l'actualitat el cos de catedràtics era a extingir i que amb el projecte la "nova categoria" s'ampliarà fins arribar al 30% de la plantilla de secundària i es renovarà periodicament. A destacar també el precedent perillós que representa l'apertura de diferents graus ocategories dins el mateix cos.

-S'amplia el termini (de 7 a 10 anys) en el que els mestres d'EGB podràn accedir a impartir el cicle 12-14 i s'amplia fins un 50% la reserva de places per mestres d'EGB (sempre que siguin llicenciats i portin 8 anys en el seu cos) en les convocatòries d'accés al cos de secundària.

-S'estableix una valoració ponderada dels mèrits per l'accés del professorat interí. Aquesta valoració, però, arribarà com a màxim al 31% de la qualificació global.

-S'introdueix a la llei la jubilació voluntària del professorat als 60 anys, durant el període 1991-1996. Aquesta mesura es més espectacular que real, ja que havia sigut acordada amb els sindicats del sector abans de la publicació del primer esborrany de LOGSE.

-Es plantejen de forma inconcreta "programes específics de garantia social" per aquells alumnes que no superin l'etapa de Secundària Obligatòria.

-S'apunta la possibilitat de convalidacions de matèries entre els batxillerats i la Formació Professional de Grau Mitjà.

-S'afegeix entre les capacitats a desenvolupar en l'ensenyament primari "l'autonomia en l'àmbit familiar i domèstic".

-Hi ha el compromís, no escrit, de publicar una memòria econòmica amb una ampliació de la despesa adicional per l'aplicació de la reforma de 300.000 milions. Aquest increment, apart de ser totalment insuficient, quedaria absorbit en bona part per el pla de jubilació anticipada.

-També és un compromís verbal la possibilitat, per centres privats, d'integrar-se voluntariament a la xarxa pública.

No es tracta de menysprear aquestes modificacions que representen millores en el projecte. El que critiquem es la renuncia per part de les centrals majoritàries a pressionar i mobilitzar en aquesta fase de negociacions i a desmarcar-se del projecte del govern. També cal dir que cap de les esmenes incorporades entra en els problemes de fons de la LOGSE.

Per una reforma progressista

Els temes cabdals pels que fem una valoració globalment negativa del projecte, es mantenen sense alteració:

-Continuen els mecanismes selectius i segregadors, com la doble titulació al final de l'etapa 12-16, el caracter subsidiari de la formació professional, uns batxillerats marcadament acadèmicistes i la selectivitat universitària.

-L'educació infantil segueix sent de caracter voluntari.

-Es mantenen tots els privilegis consagrats per la LODE a l'ensenyament privat, la seva financiació amb diners públics, la manca de control sindical sobre els concerts, la composició i competències dels Consells Escolars dels centres privats continuaràn sent diferents dels de la pública.

-Manca una Llei de Financiació de la Reforma. Les quantitats previstes son clarament insuficients i queden molt lluny del 6% del PIB que reclamen sindicats, Associacions de pares i mares i estudiants. Una part important dels increments pressupostaris aniràn a la xarxa privada, que es beneficiarà de l'ampliació de l'escolarització obligatòria i gratuïta dels 14 als 16 anys. El projecte de LOGSE també preveu la possibilitat d'establir convenis amb entitats privades per l'educació infantil.

-El professorat segueix estructurat en diferents cossos, determinats per una formació inicial diferent i per tant, per diferents retribucions, condicions de treball i "status", mantenint una concepció jeràrquica que desvaloritza les etapes infantil i primària així com la formació professional.

La mobilització és necessària

Malgrat la posició acrítica de les direccions confederals de CCOO i UGT, el debat sindical només ha començat. A la Federació d'Ensenyament de CCOO les organitzacions territorials més importants, entre elles la de Catalunya, valoren com insuficient i inacceptable el projecte amb totes les modificacions, han expressat crítiques al seguidisme de la direcció i reclamen mesures de pressió per forçar la negociació de tots els temes pendents. La mateixa executiva estatal de la federació ha tingut que rectificar i fer pública una resolució a la que es desmarca del projecte, al temps que es proposa al professorat i als sindicats progressistes del sector una assemblea estatal de delegats/des i una jornada de mobilització general.

Veurem ara quina serà la resposta de la FETE-UGT, que s'ha distanciat molt poc de la LOGSE, de la confederació UCSTE-STEC que fins ara ha preferit portar l'oposició al projecte d'una forma sectària, i dels sindicats nacionals com USTEC a Catalunya, poc interessats en plantejar la lluita per la modificació de la LOGSE a nivell estatal.

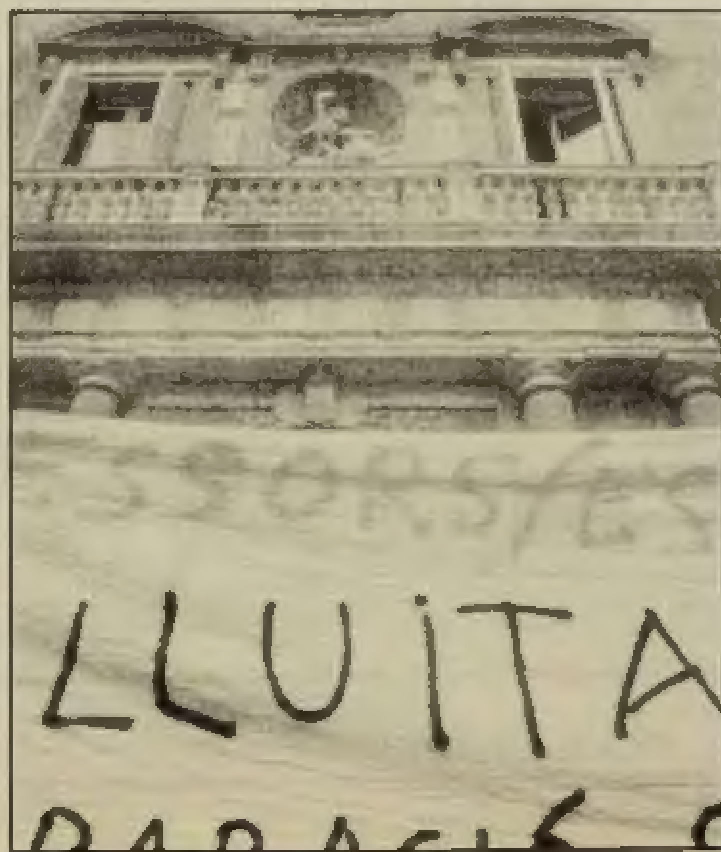
A casa nostra, també

Si a nivell estatal el caracter conservador de la LOGSE es pot agravar per la via del consens parlamentari amb les forces de dreta, a Catalunya ens podem trobar amb un desenvolupament especialment regressiu de la LOGSE. El govern de CiU ha demostrat sempre una habilitat especial per anar més enllà de la LODE per financiar la xarxa privada. Només cal recordar que mentre la dreta es mobilitzava a la resta de l'Estat per ampliar en la LODE els privilegis de l'ensenyament privat, a casa nostra podia dormir tranquilament. També ara els responsables del Departament han tranquilitzat a l'Esglesia manifestant que a Catalunya la Religió seguirà sent optativa respecte a la matèria d'Etica.

La manca de definició actual de la Conselleria respecte a la Reforma (no hi ha cap projecte de LOSE catalana, ni Pla de Formació del Professorat, ni Mapa Escolar) no fa esperar res de bo per la qualitat de l'ensenyament al nostre país.

A Catalunya, per tant, al temps que participem a les mobilitzacions estatals per modificar la LOGSE, cal exigir mesures urgents de millora del sistema educatiu i de les condicions laborals del professorat i una definició de la Conselleria d'Ensenyament dels trets bàsics que han de prefigurar la futura LOSE catalana.

Joan



Puja la pressió a la SEAT

VW aixeca un mur contra els treballadors

Cinc expedients contra militants sindicals. Cinc mostres de la repressió que vol practicar la multinacional alemanya contra el sindicalisme de lluita. Cinc punyals que poden ser perillosos... per la mateixa multinacional. Cinc expedients emmarcats en una situació especialment interessant a la fàbrica. Es prepara un autèntic terratrèmol a la SEAT-Volkswagen.

El passat 4 d'abril, a Magistratura número 9, es va celebrar el judici contra l'acord d'eficàcia limitada pactat entre la patronal de SEAT amb UGT i CC al juny del 89.

La demanda promoguda per CGT qüestiona l'article 2 del pacte, veritable punt feble del mateix, pel qual l'empresa transforma il.legalment l'acord d'eficàcia limitada en conveni d'aplicació general a la plantilla, a l'introduir la via passiva com a fórmula d'adhesió individual a l'acord.

Tal com van dir els advocats de CGT i CIS, el prescindir de la norma legal que estableix, per tal que un acord tingui rang de conveni, la signatura d'un mínim del 60% dels components de la representació social a les comissions deliberadores, pot saccejar tota la legislació sobre negociació col.lectiva. Sí, és veritat, el precedent creat per aquest pacte a la SEAT, pot estimular la creació per les empreses de sindicats grocs, sense representativitat entre els treballadors, amb els quals es pactarien els acords d'eficàcia limitada que després es transformarien en convenis.

Des del nostre punt de vista, aquest perill és el més proper. De tothom és sabut l'interès de la direcció d'UGT l'actual de les relacions laborals i per eliminar el paper dels Comitès d'Empresa, amb el fi d'hegemonitzar el mapa sindical i anul.lar el risc de desbordament i d'expressió alternativa dels treballadors. La signatura per UGT i un sindicat corporatiu a FASA-RENAULT d'un altre acord d'eficàcia limitada a la negociació col.lectiva de 1.990 marca la dimensió del perill.

El joc brut de la direcció de CCOO

Els dirigents de les CCOO de SEAT han fet tot tipus de maniobres contra la demanda de CGT.

En primer lloc, varen intentar l'aplaçament del judici utilitzant l'artifici de la demanda que de forma pròpia CCOO havia presentat. Un cop aquesta maniobra no els ha donat resultat, no han dubtat en jugar el paper de "rebentadors" del judici del 4 d'abril. Efectivament, el seu representant al judici no va dubtar en enganyar obertament al negar que CCOO havia convocat l'atur contra l'acord d'eficàcia limitada el juny del 89. Va tenir que patir la vergonya d'haver de reconèixer la seva pròpia signatura a l'Acta del Plenari del Comitè de Zona Franca que va convocar una Assemblea General del centre, amb atur inclòs, per tal de protestar contra aquest acord d'eficàcia [illegible]

Amb aquesta actitud han confirmat que el seu desmarcament de darrera hora en la negociació de XII conveni de l'any passat no era sincer. Difícilment aquesta postura era creïble, quan al llarg dels mesos de negociació van estar colze per colze amb UGT i l'empresa fent d'esquirols a la vaga contra la jornada industrial el 23 de març, eliminant de la mesa de negociació el testimoni incòmode, el company A. Gil representant de CCOO de Martorell, proposant els seus representants a la mesa un conveni de dos anys, que s'assemblava al que havien pactat UGT i CC.

CGT sola en la lluita per la renegociació del conveni

El judici del 4 d'abril s'emmarcava en una campanya més general al conjunt de centres de SEAT per forçar la renegociació del conveni d'enguany.

El primer cop contra aquest objectiu va ser l'actitud de la direcció de CCOO que es s'aparta obertament del seu propi compromís públic de renegociar el conveni i planteja com "alternativa" l'avançament de les eleccions sindicals pel mes de març (legalment durant el període de 1990.

Però malgrat això, s'anava rebent informació de la negociació dels convenis, sobretot del sector de l'auto. 8,2% de l'empresa més paga de 32.000 ptes a CITROEN, 7% més paga de 60.000 ptes per a les categories més baixes, més un dia de vacances a Ford (rebutjat pels treballadors en referèndum per insuficient), fomentava el malestar entre els treballadors de SEAT que ho comparaven amb el que representava l'acord d'eficàcia limitada: un miserable 6'5% d'augment per a 1.990 i nul.la reducció de jornada.

Calia fer tot el possible. Millor encara, fer l'impossible, doncs era molt difícil tenint en contra l'empresa, UGT i CCOO, aconseguir la correlació de forces que obligués l'empresa a renegociar el conveni. Per això va establir-se un calendari d'assemblees per centres i tallers que hauria de culminar en una assemblea general de tot el centre de Zona Franca.

Les assemblees generals de taller i la de El Prat van tenir una assistència molt alta. A Landaben foren massives. Vista aquesta realitat, l'empresa intenta acobardir als convocants. El servei d'ordre i de vigilància va prendre nota de varis delegats de la CGT i de la CIS. El motiu: convocar amb un carretó, acondicionat amb megafonia, a les assemblees. A l'hora, UGT i CCOO desenvolupen una campanya de desmobilització dels treballadors. Resultat de tot això, l'assemblea general de Zona Franca (tot i que va reunir al matí a més de 1.500 treballadors) va quedar molt lluny d'expressar la força suficient per tal d'aconseguir de manera immediata la renegociació del conveni.

Els expedients a cinc dirigents sindicals

El passat 29 de març l'empresa enviava 5 expedients, per falta molt greu, a F. Salas (President del Comitè d'Empresa de Zona Franca), A. Gil (Secretari General de la CIS), D. Rejón (Secretari d'Organització de la CIS) i P. Jiménez i M. Trujillo (delegats de la CGT). Als tres primers, l'empresa els fa responsables de la pèrdua de 33 cotxes arran de la celebració de l'assemblea general de Landaben.

Els altres dos se'ls acusa d'utilitzar mitjans de l'empresa per tal de convocar les assemblees: "el carretó".

Aquestes amenaces repressives de l'empresa són la millor demostració que la campanya de CGT i CIS per la renegociació de conveni li ha fet mal i l'ha posat nerviosa. Els arguments de l'empresa són ridículs. Les assemblees, de Landaben o de Barcelona, que han motivat pèrdua de producció són moltes. L'afer del carretó frega la comicitat. A més a més, és suficient afirmar que el centre de Martorell s'ha utilitzat durant els tres darrers anys sense que hagi motivat cap reacció de l'empresa.

Tal com molt bé s'ha contestat en el plec de descàrrecs que han els cinc expedientats "és absolutament una ingerència de l'empresa en les activitats sindicals, ingerència que, en virtut de la necessària independència sindical, hem de rebutjar".

L'empresa té quinze dies per tal d'arxivar els expedients o comunicar la sanció.

Haurem d'estar a l'aguait. VW està borratxa pel resultat electoral a la RDA. Potser pensa que la gran Alemanya l'hem de pagar els treballadors de SEAT. Si segueix comportant-se d'aquesta manera, haurem de despertar-la d'aquest "somni".

Diosdado Toledano





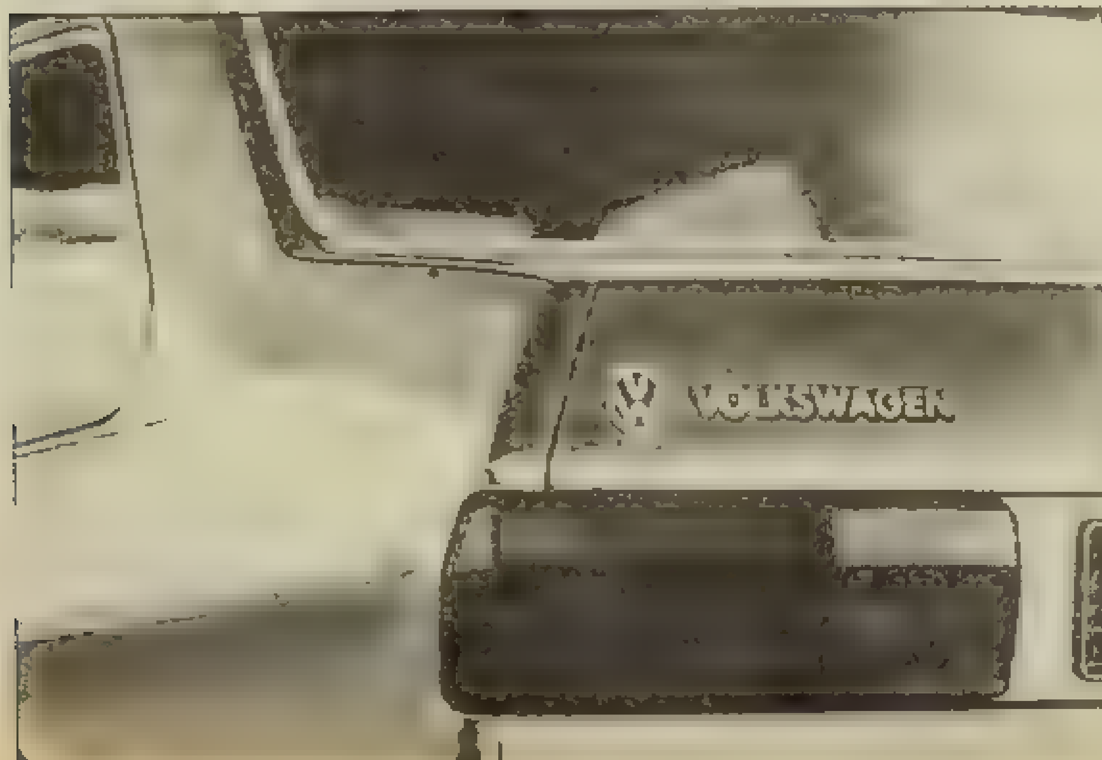
Unificació de la CIS i de la CGT de SEAT

El dissabte 7 d'abril van unificar-se les seccions sindicals de la CGT i la CIS de SEAT. Era la culminació d'un procés que havia començat ja fa uns mesos. La coincidència pràctica entre ambdós sindicats ha estat gran en el terreny de l'acció sindical. De tot això fa temps que estan assabentades les lectores i els lectors del "demà".

L'assistència va ser de més de 100 delegats i delegades (poques) de les dues seccions sindicals. No varen discutir-se gaires materials d'acció sindical donat que la CIS havia fet la seva conferència al juliol passat, i la CGT al setembre del mateix any. Com va dir un dels ponents del manifest d'unificació "que hi hagi poca discussió, no vol dir que no hi hagi una riquesa d'anàlisi, és que estem molt homogeneïtzats".

Al final, va escollir-se una Junta Sindical de 15 membres, a més del Secretari General. Aquest darrer serà, a partir d'ara, Francisco Salas, actual President del Comitè d'Empresa de Zona Franca. Fins ara ho havia estat Molino, que ho deixa perquè és l'actual responsable d'Organització de la CGT de Catalunya, càrrecs que li eren difícils de compatibilitzar.

La "nova" CGT de SEAT compta, a partir d'aquesta unificació, amb quasi 1.000 afiliats i afiliades. Agrupa a l'avantguarda més combativa de Zona Franca. Un bon instrument per fer front als reptes que té plantejats la plantilla de la fàbrica industrial més important de Catalunya i de l'Estat espanyol, amb més de 20.000 treballadors i treballadores en diversos centres. La CGT és actualment el sindicat majoritari a SEAT Zona Franca, el centre més important amb 17.000 treballadors. Les properes eleccions sindicals serviran per intentar consolidar aquesta realitat.



Prostitució i prostitutes

Comencem a parlar sense prejudicis

La prostitució ha estat una qüestió difícil. És d'aquells temes que el moviment feminista ha tractat poc i parcialment. Per prejudicis, per falta d'elements, per inexperiència. Pel que sigui, però no ha tractat la realitat de les prostitutes i de la prostitució de manera que pugui considerar satisfactòria. Concretant més, el moviment feminista sempre ha denunciat la situació de sobreexplotació i de marginació d'aquest col·lectiu de dones, però s'ha posat més l'accent en la denúncia del benefici que en treuen els homes que no pas en la situació de les dones prostitutes. L'autora ens fa en aquest article un cert balanç crític d'aquesta trajectòria i actitud del moviment feminista envers les prostitutes. També fa un petit repàs d'algunes mesures institucionals que han volgut abordar el tema aquí tractat. La conclusió és clara: de les institucions no cal esperar res positiu. De la lluita de les mateixes prostitutes i de la seva conexió amb el moviment feminista, és d'on cal buscar un inici de solucions.

"Sento un gran ressentiment contra aquesta societat hipòcrita. Les professionals del sexe seguim marginades, violades i humiliades i això no és casual, els homes (el patriarcat)... han dividit les dones, abans que dones persones, en bones i dolentes... han dividit per regnar... No es menysprea qui ven les seves mans, la seva intel.ligència, ni tan sols els científics que venen el seu cervell per crear armes per a matar. Però sí es menysprea qui proporciona plaer per diners en un sistema patriarcal que està essent qüestionat per les dones... La prostitució és el tema que ningú, ni tan sols les dones, vol mirar..."

Aquestes paraules són d'una prostituta argentina, la Ruth Mary Kelly, una de les dones que han començat a parlar de la prostitució d'una manera directa i clara, i que es reconeix ella mateixa com una dona que treballa i a qui li són negats tots els drets.

Bones i dolentes

Que la nostra societat és hipòcrita és un fet i sempre ho hem tingut present. Hem denunciat la doble moral que fa que unes dones siguin bones, si s'adapten a les normes preestablertes per la societat patriarcal. Bones, si assumeixen el seu paper de mares i reproductores de la força de treball, en el marc de la família, treballin o no a casa. I són dolentes si trasgredeixen les normes, o si, com en el cas de la prostitució, ho fan des de fora de la legalitat, de la moralitat establerta, encara que sigui fomentada i auspiciada per mantenir l'opressió de les dones a benefici dels homes i del conjunt del sistema.

Però del que volem tractar és de com, a poc a poc, ha aconseguit la ideologia patriarcal, immoral i corrupta, impregnar fins i tot les dones que les prostitutes són indignes, són una altra cosa, una d'aquestes coses que no estan integrades en el genèric dona-home en el vocabulari benpensant, i que en el millor dels casos mereixen pena, o la caritat de la nostra benevolència. I es per això que la Ruth té tota la raó. I és per això que hem de canviar algunes coses.

Aquesta "moral" ens porta a oferir un treball "digne" a aquestes dones i treure la vella bandera de l'abolició de la prostitució. Així no arribem enlloc, i menys a elles. I dividir les dones és la millor manera de "que segueixin dominant els homes".

Això no vol dir que el moviment feminista hagi oblidat aquest col.lectiu, ja que sempre ha denunciat la seva situació de sobreexplotació i de marginació i ha estat al costat de les prostitutes, quan s'han agrupat per reivindicar un sindicat o que no les traguessin d'un barri, i ha denunciat precisament la doble moral que reprimeix les prostitutes i no els clients.

Però si la postura ha estat de respecte de les dones, hem posat més l'accent en la denúncia del per què de la prostitució, de com se'n beneficien els homes... i de com hauria d'ésser una societat sense explotació ni opressió sexual ni de cap mena, sense trobar els mecanismes de parlar d'igual a igual amb elles.

I és per això que quan han vingut convidades a Jornades i debats, ens han recordat que sobretot als països del sud fins i tot les feministes les volem canviar, i que no les tractem com un col.lectiu més en lluita i això ens fa pensar que els hem donat motius per pensar-ho.

Mercaderia?

Hi ha cada vegada un col.lectiu més gran de prostitutes, des de la més marginal del carrer, la que ho fa per addicció a les drogues, o per obtenir diners d'una manera més ràpida i cada vegada hi ha més homes...

És un treball com qualsevol altre. Considerar el cos com una mercaderia més? Des del punt de vista que ho explica la Ruth, és a dir, d'un punt de vista "moral" ens sembla que sí, ens semblaria hipòcrita culpabilitzar a les dones de la manera de guanyar-se la vida, més si considerem que elles no són les que exploten a ningú. Ara bé, la manera de viure aquest treball és molt diferent, tant per les persones que el fan com per la consideració del conjunt de la societat envers elles, que qualsevol altre treball. I és diferent no solament perquè les dones estan exposades a més agressions i humiliacions sinó perquè totes les coses relacionades amb el sexe, amb el cos estan encara impregnades de moralina hipòcrita i el més fàcil és pensar que no existeixen, o que són pitjor que les altres.

I una vegada més es pot caure en donar consells, i enviar a "fregar o a servir" abans que deixar-se tocar per un client. La prostitució no és una qüestió de puritanisme o antipuritanisme, és la situació de moltes dones. La manera de començar a parlar amb elles i no d'elles és la de considerar-les com dones oprimides com nosaltres, i respectar la seva decissió de deixar o no deixar el seu mitjà de vida.

Una bona manera seria la de recolzar el que elles han demanat: exigir la despenalització de l'exercici de la prostitució i penalitzar a qui obliga o amenaça les dones a prostituir-se com explica la plataforma contra les agressions del moviment feminista (que reproduïm al final).

Al marge de bones intencions, com puguin ésser les del "Instituto de la Mujer", ens sembla totalment inadequada la postura de considerar perillós per les dones avançar en mesures de legalització de la prostitució (seguretat social, dret a sindicar-se). Aquesta argumentació pretén que no s'ha de legalitzar una situació d'explotació de les dones en una societat patriarcal, i una vegada més no pot servir d'excusa canviar les condicions de vida de moltes dones. Mentre existeixi la societat patriarcal i capitalista (que sembla que va per llarg), el fonamental és buscar la manera de resoldre els problemes que tenen ara, molt més si són elles els que els plantegen.

Dividir per regnar..

Crear la possibilitat que puguin realment pensar en canviar de vida si volen comporta que no hi hagi rebuig i etiquetatge, sinó que les considerem com el que són, persones lliures en una situació de desprotecció i a la que la societat no els ofereix cap alternativa. Les dones som les més interessades en aplegar-nos per lluitar juntes contra la violació, els maltractaments, la sobreexplotació. Com diu també la Ruth: "No se'ns dona la possibilitat de pensar i d'adquirir coneixements sobre els nostres drets i reivindicacions, hem de buscar una forma de defensa dels nostres drets inalienables de ciutadanes, davant de l'atac del patriarcat que divideix per regnar". Mirem, doncs, amb ulls d'igualtat les nostres germanes, que lluiten per canviar la seva forma de vida, si volem que entenguin el nostre discurs de transformació de la societat patriarcal, i els sembli proper i útil per canviar juntes de vida, per elles i per totes les dones.

M. Cervera





EXIGÈNCIES LEGISLATIVES

- -Derogació de la Llei de Perillositat Social.
- -Despenalització de l'exercici de la prostitució.
- -Penalització a qui mitjançant coacció, engany o amenaça obligui a una dona a exercir la prostitució en contra de la seva voluntat.
- -Penalització a qui prostitueix els/les infants.
- -Protecció a les prostitutes que denuncien els seus "xulos"
- -Penalització de policies i altres funcionaris que maltractin o humiliïn les prostitutes.

EXIGÈNCIES SOCIALS

- -Dret d'associació i sindicació
- -Dret a les prestacions de la seguretat social i sanitària.
- -Per a aquelles prostitutes que desitgin abandonar l'exercici de la prostitució: cursos de formació professional i prioritat en plans d'ocupació.

Mobilitzacions estudiantils:

Llums i ombres

La vaga estudiantil del 22 de març va tenir un seguiment pràcticament total a Catalunya, pel que fa a l'Ensenyament Mitjà. A més, a diferència d'altres llocs de l'Estat, el grau de participació activa de l'estudiantat va ser bastant elevat. No va ser així, en canvi, al País Valencià, on la convocatòria va ser seguida més irregularment. En qualsevol cas, sembla confirmar-se un fet del que ja hi havia indicis des del principi d'aquest curs: als centres d'estudi torna a haver-hi una bona predisposició per la lluita



Durant el mes de novembre de l'any passat, la Coordinadora d'Estudiants d'Ensenyament Mitjà de Catalunya (CEEMC) porta a terme la Setmana contra la Selectivitat, en la qual participa un bon nombre d'instituts; dins d'ella es realitza una primera mobilització per escalfar motors.

Poc després, l'1 de desembre, té lloc una Jornada de Lluita, convocada per la Plataforma d'Objectors i Objectores per la Insubmissió contra la sentència condemnatòria als insubmissos. El ressò d'aquesta convocatòria arriba a uns seixanta instituts, i la manifestació aplega prop de quatre mil joves. Prèviament es realitzen diverses activitats a barris i localitats, entre les quals destaca una cadena humana a Sants, en la qual participen dos mil estudiants.

La preparació del 22-M

Ja en el nou any, la CEEMC, el Sindicato de Estudiantes i l'AJEC convoquen una primera mobilització per l'1 de març, plantejant a la Generalitat una Plataforma que recull les reivindicacions "històriques" del moviment estudiantil, i que essencialment seran les que vertebrin la mobilització del 22 de març: no a la discriminació de la FP, drets democràtics i participació, no a la selectivitat, ensenyament de qualitat, i augment substancial del finançament públic a l'ensenyament. La Plataforma no s'adreça explícitament contra la LOGSE, degut a que el SE i sobretot l'AJEC no es posicionen clarament. Però els seus continguts estan en clara contradicció amb una llei que perpetua un sistema educatiu elitista, que cerca impedir l'accés de les classes populars a la cultura, especialment en els seus nivells superiors.

La mobilització de l'1 de març constitueix tot un èxit, amb l'atur de més de 150 instituts i una manifestació d'unes 5.000 persones, tot i haver-hi força centres escassament informats. Aquest no és un problema insignificant, encara que a Catalunya és bastant limitat. Al País Valencià el 22 de març, com a la resta de l'Estat, és el que explica la baixa participació de què abans parlàvem. Després hi tornarem.

Poc després de l'1 de març, es fa pública la convocatòria, a nivell estatal, d'una vaga general a l'Ensenyament Mitjà i la Universitat pel 22 de març. La iniciativa parteix del "Marco de Unidad de Acción". A Catalunya, la CEEMC, l'AJEC i el SE convoquen una mobilització prèvia pel dia 14. La precipitació amb la que s'anuncia aquesta fa que tingui un ressò més baix que l'1 de març, però tot i així es fa una cadena humana a Barcelona on participen alguns milers d'estudiants.

El procés culmina el 22 de març. La vaga és pràcticament total a l'Ensenyament Mitjà de Catalunya, mentre que només algunes facultats s'hi sumen: Lletres UAB, Magisteri UB... A Barcelona té lloc la manifestació més nombrosa de tot l'Estat (14.000 estudiants, segons les organitzacions convocants), mentre que a altres ciutats del Principat també hi ha manis. Al País Valencià, el seguiment és més fluix: a Ciutat de València no aturen tots els instituts, i la mani reuneix unes 2.000 persones. A Elx, en canvi, l'atur és total i hi ha una mani de 300 joves, que acaba amb l'ocupació de l'Ajuntament i una bronca bastant considerable amb la pasma.

Recapitulacions diverses

Un primer balanç del 22 de març ha de ser positiu, però sense oblidar alguns problemes. En primer lloc, la dada més interessant és la que assenyalàvem al principi: existeix als centres d'estudi un ambient propici i favorable a la mobilització. Sembla que hem superat definitivament el cansament i la desmoralització que es van produir després de les lluites del 86/87, i que per tant existeixen grans possibilitats de rellançament del moviment estudiantil.

Però d'altra banda, si mirem el panorama a nivell estatal, veurem que, tot i haver-se aconseguit una vaga àmpliament majoritària, la participació a les manis ha estat bastant baixa: 2.000 manifestants a Madrid n'és un exemple clar. Tornant a casa nostra, els resultats al País Valencià -amb excepcions com la d'Elx- en són una altra mostra. S'ha vist clarament què ha passat als llocs on la convocatòria s'ha fet des de dalt, a través de la premsa i amb els ulls posats no en la mobilització ni en l'organització, sinó en la negociació: la gent no s'ha assabentat ni tan sols de per què feia vaga. L'ha feta perquè el cos li demanava, però anar a una manifestació sense saber-ne el motiu ja era massa. I, mireu quina casualitat, els llocs on ha passat això són aquells on la convocatòria corria a càrrec d'organitzacions com el SE, EEPP i altres, massa preocupades de sortir a la foto o negociar per les alçades com per treballar-se realment els centres d'estudi, informant i organitzant la gent.

Si a Elx o al Principat les coses han anat d'una altra forma, no és perquè sí, sinó perquè el treball ha estat força diferent. Hi ha gent que porta molt temps fent una activitat silenciosa però constant d'informació i d'organització per la base. Hi ha hagut tot un seguit d'activitats preparatòries, de mobilitzacions prèvies com les que hem esmentat abans. Hi ha hagut qui ha fet l'esforç de portar la convocatòria als instituts, discutint-la i preparant-la. I això es nota. Als centres les coses es reben de forma molt diferent si es fan així, que si es vénen no se sap d'on.

Al Principat, cal reconèixer especialment el paper jugat per la CEEMC en aquest sentit. Tot i això, hi ha hagut nivells desiguals de participació. La informació no ha arribat prou a tots els instituts, i també a aquest nivell s'ha notat la diferència entre aquelles localitats i barris on hi havia organitzacions implantades als centres, i aquelles on no. Són coses a tenir en compte cara al futur.

La situació a la Universitat planteja un altre tipus de dificultats, i no és atribuïble només a la manca de treball de base. Hi ha hagut organitzacions que han tractat de fer-lo en la mesura de les seves possibilitats, però el grau de despolització i de desorganització a l'ensenyament superior és molt elevat. A la Universitat hi ha pendent una llarga batalla per tal que recuperi tot el potencial crític i progressista que va tenir en altres temps. Però d'això en parlarem en una altra ocasió.

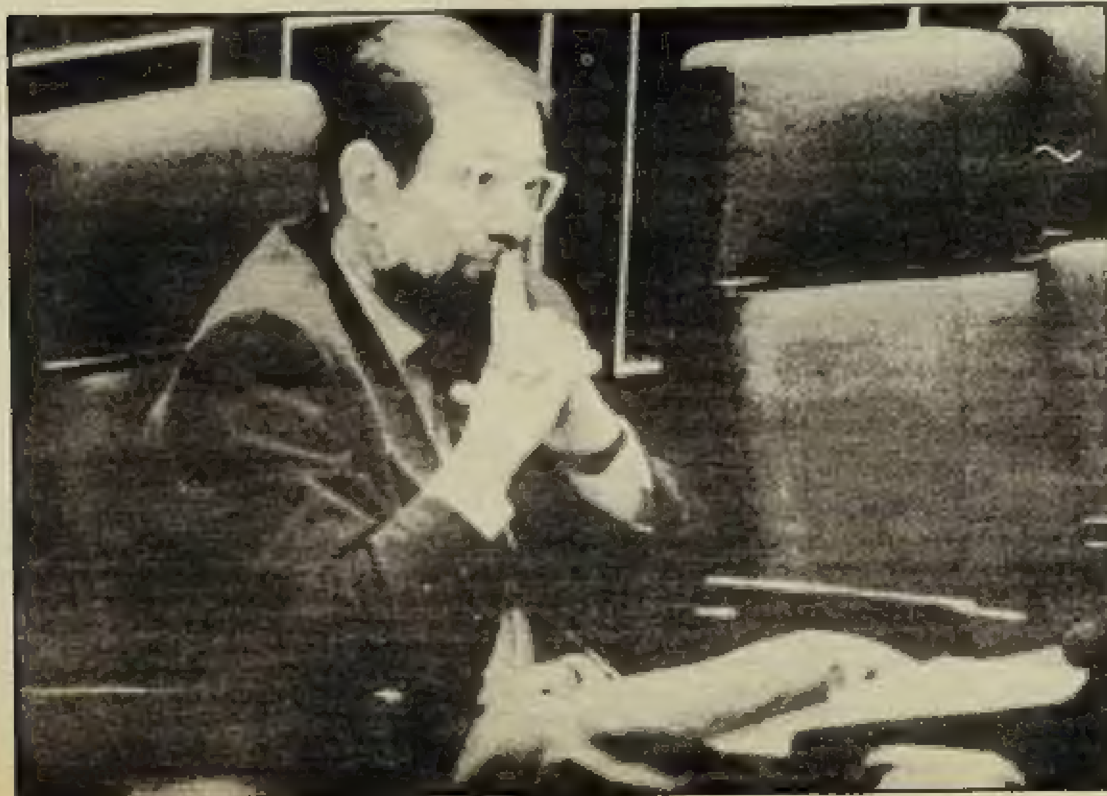
Què passarà ara?

Pel que sembla, tant al Departament d'Ensenyament com al MEC els ha relliscat bastant que la vaga fos així de general, cosa força pròpia de l'arrogància i la prepotència que els caracteritzen. O sigui, que en volen més. I això és el que cal preparar a partir d'ara. Pel que sembla, el SE ja comença a fer de les seves i s'ha despenjat amb una convocatòria en solitari, a nivell estatal, per finals d'abril. Altres organitzacions apunten cap a una convocatòria unitària a primers de maig, coincidint amb una mobilització d'ensenyants. Hi haurà, doncs, moguda abans de l'estiu. I sobretot caldrà preparar la batalla més important, que serà durant aquesta tardor, a principis del curs vinent, moment en què previsiblement es discutirà la LOGSE al Parlament espanyol.

La preparació d'aquesta lluita ha de tenir en compte els elements de balanç que abans assenyalàvem. Cal aprofitar les condicions favorables que hi ha als instituts, el fet que la gent està disposada a moure's perquè no li agrada la realitat que viu. Però cal centrar bé l'objectiu. No es tracta fonamentalment de negociar. El moviment estudiantil ja ha comprovat en altres ocasions la facilitat que els governants tenen per fer promeses que després s'esvaeixen en el no-res.

El que cal buscar és, sobretot, mobilitzar. I a partir d'aquí, si cal, negociar, però sense posar-hi grans expectatives. El millor resultat que podem treure de les mobilitzacions és que la gent dels instituts s'adoni del potencial que té si es belluga junta. Que vegi en la seva pròpia pràctica que actuar organitzadament és la forma més efectiva de fer-ho.

Aquesta serà la gran victòria de la lluita que tenim per davant: que serveixi per avançar en l'organització dels i les estudiants catalanes.



Smiley

Jornades d'Inprecor el 27 i 28 d'abril

Vent de l'Est

Les revistes "Inprecor" i "Mientras Tanto" organitzen -amb la col.laboració de la Fundació Andreu Nin- unes jornades-debat cap a finals d'Abril amb el títol general de "Vent de l'Est "

JORNADES DE DEBAT

LES REVISTES INPRECOR I MIENTRAS TANTO I LA FUNDACIÓ ANDREU NIN VOLEN CONVIDAR-VOS A LES JORNADES DE DEBAT QUE ES FARAN ELS DIES

27 I 28 D'ABRIL

A L'ORFEÓ DE SANTS (carrer de Sants 71)

DIVENDRES, 27 a les 19 hores	DISSABTE, 28 a les 17 hores	DISSABTE, 28 a les 20 hores
PLANIFICACIÓ, MERCAT I DEMOCRÀCIA	LA QÜESTIÓ NACIONAL ALS PAÏSOS DE L'EST	ACTUALITAT DE LA PERESTROIKA FUTUR DEL SOCIALISME
BENJAMÍ BASTIDA, ANTONIO IZQUIERDO, ENRIC TELLO, JESUS ALBARRACIN	[illegible] MARTÍ CAUSSA, MONTSERRAT CERVERA	ANATOLI VORONOV, H. KRIVINE, [illegible]

Títol que ens recorda una famosa novel.la de Pearl S. Buck, però que en realitat té molta relació amb un tema de la nostra època: la crisi i descomposició dels règims anomenats de "socialisme real" (com molt bé va dir Rudi Dutschke, es podia parlar de moltes realitats, però cap d'elles era socialisme). Les jornades, que tenen sessions a València i Saragossa, es desenvoluparan a l'Orfeó de Sants amb un parell de debats organitzats també a la Universitat. Hi intervindran companys reconeguts de les revistes citades i de la Fundació Andreu Nin, així com alguns camarades europeus especialitzats en el tema: Hubert Krivine, Antonio Moscato -autor d'un extens estudi sobre la qüestió nacional a l'Est-, Anatoli Boronov -redactor de "Novedades de Moscú" i militant del corrent socialista antiburocràtic-. Aquest darrer ha hagut de sortejar nombrosos problemes per poder assistir als actes.

Una illa en un oceà

Aquestes jornades seran una illa en mig d'un oceà d'ideologia embrutidora dels mitjans de comunicació burgesos.

No és molt difícil establir un esquema de la teoria de "la mort del comunisme", certificada per tota classe d'autors des d'Emilio Romero o Baltasar Porcel, fins ex-comunistes diversos, passant per intel.lectuals com Maurice Duverger, ara integrat en el grup parlamentari europeu del PCI. Hi ha molts exemples que hauríem pogut esmentar. N'agafem un: "El País" del 19 de març, on es diu que el comunisme és "una doctrina pràctica nascuda de la tradició socialista com a reacció davant del reformisme amb un tret definitori principal és la creença que una minoria il.luminada i decidida és capaç de modificar, quasi bé de cop, les relacions entre les classes i de transformar la naturalesa, espontàniament egoista, de l'ésser humà". El comunisme s'ha acabat. Perquè, segons l'esmentat article "durant un temps es va discutir en algunes sectors il.lustrats de l'esquerra radical sobre si seria o no necessària una revolució política, però conservant els avenços socials d'Octubre, liquidar les deformacions burocràtiques introduïdes per l'estalinisme. Inútil discussió..." No ens hi cansem. I per acabar-ho d'adobar es fa servir l'espasa de Yuri Afanàsiev que va proclamar en un congrés de la URSS: "Tota la nostra història s'ha fonamentat en l'ús de la força. Si el nostre líder i fundador (Lenin) va assentar les bases d'alguna cosa, foren els principis d'una política estatal de violència i terror".Ja ho sabeu. La violència és leninista.

Tota la nostra història

Recordem breument alguns detalls al voltant d'aquest editorial -certament moderat i "rigorós" al costat del poti-poti anticomunista general que identifica el comunisme amb el règim de Ceaucescu-. El comunisme és una part inherent a tota la tradició radical o revolucionària des de temps immemorial, un somni davant la misèria i l'opressió; el comunisme va ser una idea integrada dintre del corrent obrerista -la socialdemocràcia clàssica es reclamava del "Manifest Comunista"- i la "reacció front el reformisme" va donar-se com a reacció a l'extrema violència de la I Guerra Mundial i la repressió de la revolució alemanya, l'assassinat de Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg, Leo Jogiches i d'altres.

La revolució russa -un vulgar "cop d'Estat" segons Duverger- va ser pràcticament incruenta, una de les seves primeres mesures va ser l'abolició de la pena de mort. Va lluitar amb bona fe i ingenuïtat contra el setge militar dels exèrcits blancs i intervencionistes l'alternativa dels quals, precisament, no era la "democràcia" sinó la dictadura monàrquica i militar recolzada per les "democràcies". La revolució de 1917 va donar la terra als camperols i la llibertat a les nacionalitats; el poble estava representat als "consells obrers". No hi ha a la història cap "democràcia" que hagi gaudit d'un suport tan ferm i tan ampli de la població treballadora. Sense aquest suport el bolxevisme-David no hauria durat ni un mes davant de Goliat-la dreta armada i el bloqueig internacional-. Cap historiador mínimament seriós gosaria comparar la violència roja amb la blanca, la zarista, antisemita dels terratinents i reaccionaris de l'antic règim. L'URSS va sobreviure en condicions terribles, amb els soviets i la classe obrera destruïts. Un lector rigorós, només que consulti el breviari de Carr publicat per Alianza -"La revolució russa: de Lenin a Stalin"- comprendrà les grans batalles i esperances de la humanitat que van acabar a l'època de Stalin. Un destí tràgic, terrible, una degeneració brutal amb la que ara s'intenta barrejar-ho tot, confonent deliberadament el calendari, com si el socialisme hagués estat l'únic gran ideal deformat i invertit a la història.

Afanàsiev no es diferencia gaire d'aquells guàrdies rojos que cremaven Beethoven en el seu odi a la civilització burgesa. Tots cauen per interès, cinisme o sectarisme en la lògica infernal de llençar el nen amb l'aigua bruta. Hi ha hagut molta aigua bruta, milions de cadàvers, un horror sense nom... però també hi ha un nen.

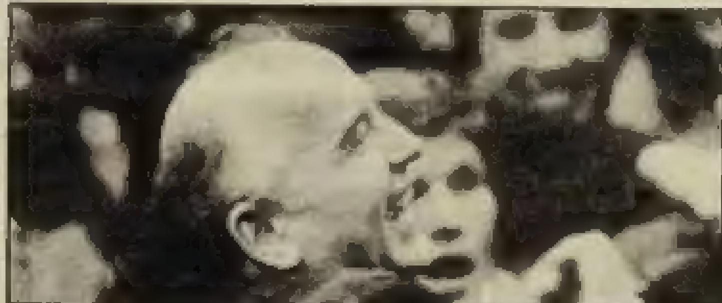
Canviar la vida, transformar el món

La revolució russa, la revolució del nostre temps, és filla de la revolució democràtica hegemonitzada per la burgesia. Va ser aquesta classe en la seva època ascendent la que va ensenyar a la humanitat que era possible canviar el curs de la història conscientment i que era també possible transformar la vida i la naturalesa "espontàniament egoista", però també, "espontàniament solidària" de l'ésser humà.

La burgesia va acabar traint els seus propis déus: igualtat, llibertat, fraternitat. La democràcia anglesa va viure a costa de les seves colònies, es va enfrontar a sang i foc a la naixent democràcia nord-americana, la revolució francesa va crear Napoleó... La democràcia nord-americana ha estat la mare d'infinitat de cops militars com els de Videla i Pinochet. A més a més, les "democràcies" donaren suport a l'estalinisme contra el bolxevisme, hi feren pactes; de la mateixa manera que durant l'època de les guerres camperoles quan papistes i luterans es van unir contra el camperolat. La socialdemocràcia -el socialisme democràtic- que, per cert, on s'ha aplicat? va fer el mateix. Els processos de Moscou van trobar una oposició mínima, marginal. El cas d'en Trotski i els seus companys, la de Nin i el POUM, la d'intel.lectuals com André Breton, del surrealisme, els "bojos de la llibertat", d'alguns socialistes d'esquerra...

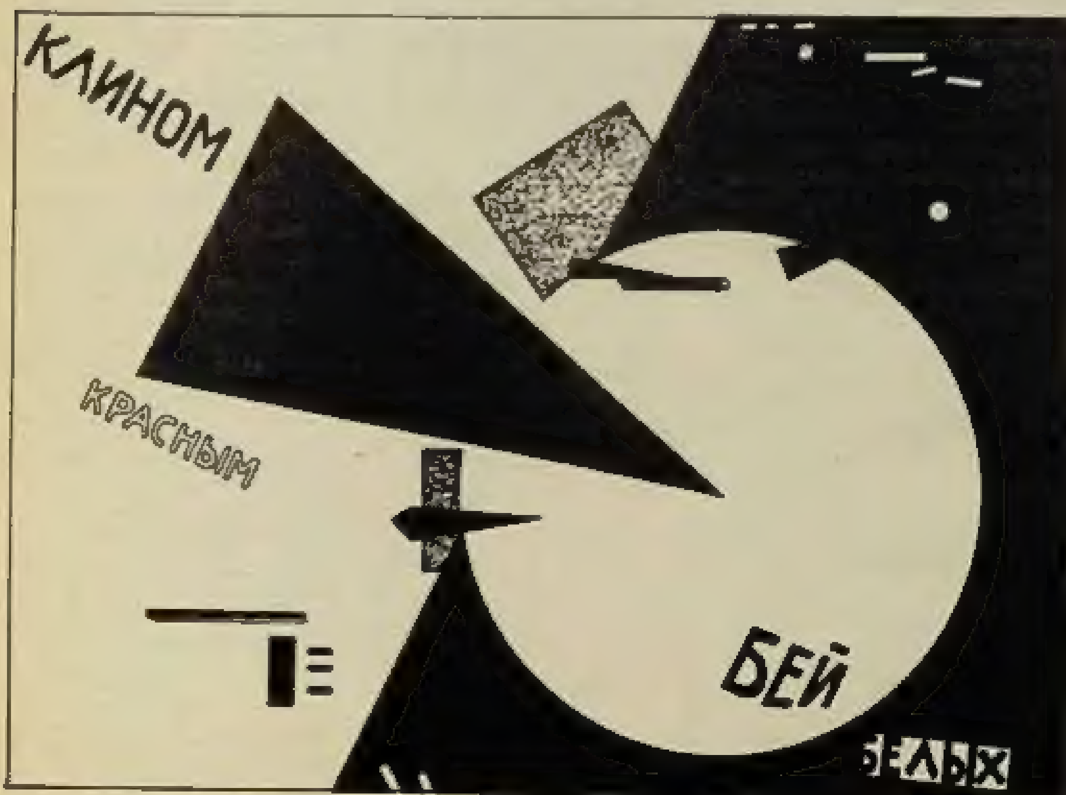
Un vell dissident (de dretes), Artur Koestler, deia... "si revisem la història i comparem els objectius pels quals començaven les revolucions, amb el trist final a què condueixen, volem una i altra vegada com una civilització corrompuda corrompeix els seus propis productes revolucionaris". No és altra la història del primer cristianisme -del primitiu que avui encara recollim fruits revolucionaris com la teologia de l'alliberament-, de la Reforma protestant, de la democràcia liberal. Als anys 60 es va fer a Nord-amèrica una enquesta on es preguntava a la gent sobre determinades frases dels pares de la independència i la Constitució. La resposta majoritària indicava que els confonien amb... els comunistes. I si parlem de violència: ¿on és a la India l'herència de Gandhi?.

Aquesta corrupció del producte revolucionari ja va ser denunciada a Rússia... per Lenin. El seu darrer combat va ser contra el "xovinisme gran rus", contra els costums bàrbars, contra el comunista que maltractava la seva dona, contra la burocràcia que s'apoderava de l'Estat. Va ser una deformació que va fer el producte original totalment desconegut i quan llegim els nostres clàssics, a Trotski, Serge, Istrati, Gide, Breton, Rakovski, etc... podem veure el que avui és evident: l'estalinisme ha significat el radical desprestigi d'octubre i de les seves institucions. I moltes persones que com Solzhenitzin i Afanàsiev van començar com comunistes "leninistes" ara l'avorreixen. És un efecte comprensible, el mateix que patien els d'Occident disposats a admetre la "veritat" de L'URSS perquè era l'únic consol que els quedava davant de l'opressió. El fanatisme i la ceguesa no es exclusiva de l'estalinisme.



El que està passant a l'Est és molt més que una revolució política; mai varem dir que seria una altra cosa, d'una manera determinada. La història és més forta que els aparells i més rica que les millors prediccions teòriques. El capitalisme s'ha presentat com la gran alternativa en el terreny econòmic, polític i cultural. Tanmateix no està dita l'última paraula. El capitalisme no és Anglaterra o els EE.UU., és també Argentina, Turquia on la misèria i l'opressió són a l'ordre del dia. El capitalisme, l'única cosa bona que té, és la seva oposició. A les jornades debatrem el vent de l'Est d'una altra manera que a "El País", "La Vanguardia" o la TV., reflexionarem sobre el passat i sobre el present, sobre els camins del socialisme que s'han d'apartar de tots els que fins ara coneixem com ja han fet els nostres companys nicaragüencs.

J. Gutiérrez Alvarez



El llibre en català



Res millor que la Diada de Sant Jordi per fer una mirada a la situació real del llibre en català, una situació que vista superficialment pot servir per estimular el cofoisme, però que observada més atentament reflexa totes les febleses i mancances de la nostra realitat cultural i lingüística.

4.350 títols

No fa gaires dies, el conseller Guitart en la inauguració de la 8a. Setmana del Llibre en Català a les Drassanes barcelonines, deia molt content que la vitalitat de la nostra llengua és feia palpable en el fet de que l'any 89 s'havia arribat a una producció editorial d'uns 4.350 títols, el que constituïa un nou rècord en el terreny de l'edició. Però si aquesta xifra màgica s'observa amb una mica de deteniment, resulta que l'optimisme del conseller no es justifica de cap manera. Anem doncs a analitzar una mica aquests números. En primer lloc, cal tenir en compte que la comptabilització del número de títols s'elabora sobre la base del registre de l'ISBN, es a dir, de les publicacions que son portades pels seus editors al dipòsit legal; la qual significa que entre aquests títols és troben tant els llibres nous, com les reedicions i, fins i tot, les publicacions de tota mena que son editades per les institucions i que tenen unes vies de comercialització força particulars. Es a dir, que per fer-se una idea més real de la situació real del llibre al nostre país, cal descomptar la producció institucional que abasta uns 975 títols. Així mateix, cal descomptar també els llibres de text, els manuals escolars, editats majoritàriament per editorials amb seu forana i, en molts cassos lligats a l'església. Això significa una altra tongada d'uns 880 títols. Finalment, cal també deduir el que son reedicions, és a dir, segones o terceres edicions d'un llibre ja editat abans i, per ser més honestos, caldrà restar també els títols que han estat editats en d'altres col.leccions o editorials. Això fa un gruix d'uns 1.500 títols. Tot això deixa dons la producció real durant l'any 89 als 995 títols, el que ja s'acosta més a la situació real.

Però es que, entre aquest títols, la producció no és gens equilibrada. En la seva immensa majoria, es tracta de traduccions de narrativa, i la producció pròpia és cada dia més reduïda, i amb un pes de la poesia i els llibres d'edició del mateix autor, clarament desproporcionat. La desproporció resulta més clara si s'observa la inexistència de llibres tècnics o científics en la nostra llengua. En Aquest apartat la producció de llibres en català s'acosta al número 0. L'únic sector que ha conegut un cert creixement és el dels llibres dedicats al món infantil i juvenil; però això tampoc implica necessàriament una inversió de futur per part dels editors, sinó que respon a interessos econòmics i mercantils ben concrets. D'una banda, la crisi del mercat latinoamericà ha portat als editors a buscar una ampliació del mercat propi amb una inflació d'aquests llibres. Per altra banda, la practica de la lectura obligatòria a escoles i instituts produeix que aquest sigui un mercat interessant. Els alumnes son forçats, d'igual manera que amb els llibres de text, a comprar alguns llibres durant el curs, i aquest fet produeix un mercat captiu d'un alt rendiment econòmic pels editors, que a més, es comercialitza cada vegada més de forma directe en els mateixos centres escolars.

Així, la situació del llibre en català continua sent força precària. I l'any 89 ha vist caure a editorials prestigioses com Laia, o fusions com les d'Alioma i Columna, o compres com les de Destino per Planeta, mentre que la penetració de les multinacionals alemanyes (Plaza Janés), franceses (Salvat) o italianes (Grijalbo-Montena) acabarà també afectant al món editorial en català.

Finalment, cal constar el fet de que si be el numero de títols editats en català, amb totes les salvetats que hem anat fent, s'ha incrementat, no ha passat el mateix en el número d'exemplars per títol. Així, les xifres de tirada en català es situen en una mitjana dels 2.000 exemplars, la mateixa que en els anys 60. Els especialistes en el tema afirmen que un dels símptomes de crisi editorial el constitueix una inflació de títols acompanyat d'una disminució de les tirades. Aquest fet és que, ara mateix, succeeix a casa nostra.

Caldran doncs molts més Sant Jordi durant l'any per arribar a normalitzar la situació del llibre en català, caldrà doncs una nova política d'estimul no només a l'edició, sinó a millorar els hàbits de lectura en català que abasti des de la premsa i les revistes periòdiques al llibre.

I això difícilment ho realitzarà aquest govern.

Zaika



llegir:

Cartes de presó

Núria Cadenes, militant dels Maulets, resta empresonada a Alcalá de Henares.

Aquest llibre ens ofereix un recull de les seves cartes a familiars, amigues i amics, plenes de sensibilitat, ràbia i d'un fort sentiment d'amor a la gent i a les seves coses que són, també, una mica nostres.

Son cartes personals, que ens permeten conèixer una mica més a la Núria, lluny del pamflet.

Aquest és un llibre imprescindible per tothom, que cal llegir amb els ulls i l'esperit ben oberts per fruir-ne tota la seva olor, tot el seu gust jove i lluitador

Cartes de Presó.
Núria Cadenes.
Edicions 3 i 4. València

Una Princesa a Berlín

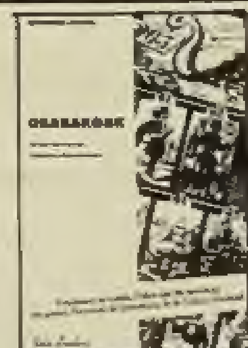
Ara, quan Berlín és una ciutat de moda, quan el mur ha desaparegut, cal rellegir tot el que te a veure amb una de les ciutats amb tradició revolucionària del continent. Una princesa a Berlín, d'Artur R.G. Solmssen recrea les dues cares del Berlín del 1922, una cara nostra, la de l'esclat revolucionari en plena crisi econòmica, i una altra, la cara del creixent poder nazi, de la descomposició moral i política d'una classe social.

Aquesta novel.la, comparable a "Berlín Alexanderplatz", resulta també l'ocasió per acostar-se a la narrativa centreeuropea.



Una Princesa a Berlín.
Artur R.G.Solmsen.
Columna. Barcelona

Obabakoak



Obabakoak.
Bernardo Atxaga.
Edicions B. Barcelona

Per fi aquesta novel.la d'en Bernardo Atxaga, mostra de la nova narrativa basca ha estat traduït al català. Tota aquella gent que encara no l'hagi disfrutat podrà fer-ho ara, aprenent a descobrir un poble tant proper com el d'Euskadi.

Perdre's pels camins d'aquesta novel.la constitueix una de les poques aventures que poden fer-se avui.

Carn i ungla

La gent més petita també ha de llegir i aquest llibre il.lustrat d'en Ricardo Alcántara i en Gusti, ho permet. Els dos bessons protagonistes, passant tot d'aventures per un escenari urbà novaiorquès, en el que, tot i que les dones son absents, podem reconèixer moltes de les coses nostres.

Carn i Ungla.
Ricardo Alcántara i Gusti.
Destino. Barcelona



L'últim lleó



L'Ultim Lleó.
Claure-Rose i Lucien-Guy Tousti.
La Galera. Barcelona

La narrativa juvenil pot ser també un món a descobrir pels adults. Claude-Rose i Lucien-Guy Touati, ens expliquen la vida avui a l'Àfrica Negra, a un país com l'Alt Volta que pateix encara les natres de la colonització i el conflictes amb la penetració neocolonial emmascarada d'ajut.

Però "si bé els lleons lluiten a pit descobert amb tot el coratge, d'altres animals són temibles per l'astúcia..."

CATALUNYA PALEOLÍTICA

Ens escriu l'autor d'un llibre sobre el paleolític de Catalunya. I ho fa, és clar, parlant del mateix llibre. Creiem que les lectores i els lectors del "demà" sabran valorar una col.laboració d'aquest tipus. El tema s'ho val.

La Història és una llarga diacronia, on temps i espai s'interrelacionen i donen lloc a diferents tipus d'interaccions entre la comunitat humana i el medi.

Nosaltres, homes i dones protagonistes d'aquesta sèrie d'esdeveniments, intentem autoanalitzar-nos, de manera que fem el possible per conèixer el nostre origen i la nostra identitat com a grup zoològic humà.

Una i altra vegada, treballem el nostre passat a través de totes les possibilitats que ens proporcionen els materials que -procedents d'una activitat que va existir- ara en el present i potser en el futur, si els arqueòlegs no els localitzen romandran sicronis per al coneixement.

La recerca,amb mètode i a través de tècniques cada vegada més sofisticades ens ha permès aproximar-nos d'una manera sistemàtica al microcosmos i a la realitat dialèctica del pas del temps, que queda reflectida sobre els suports que han estat antropitzats.

La bio-arqueologia i altres disciplines que s'han enfocat a finals d'aquest segle d'una manera singular constitueixen els mitjans més favorables per poder establir amb seguretat l'estructura de la nostra història i la seva fonamentació material.

Però per arribar a aquest nou paradigma ha calgut realitzar una pràctica arqueològica molt diferent, tenint en compte que es partia d'idees i decisions que no tenen res a veure amb la dinàmica i la societat del món actual.

Aquesta situació,si bé no ha estat generalitzada en tots els països del món i alguns ja van ésser capaços d'avançar-se a la pràctica del coneixement, no és el cas de Catalunya en la darrera dècada, sota una dictadura de vora 40 anys i que de forma sistemàtica va impedir que arribés el coneixement d'altres indrets d'Europa i el món.

Catalunya Paleolítica és un botó de nostra de com el paradigma de l'arqueologia prehistòrica del nostre país ha estat desfasat. Es a l'any 1990 quan ha aparegut una aportació sobre la problemàtica dels caçadors-recol.lectors des de 800.00 a 10.000 anys abans d'ara. En països com França aquestes síntesis ja s'havien donat en els anys 70 de forma sistemàtica.

Hi ha una dada, que el llibre ja posa de relleu i que creiem que és important de remarcar encara més: no va ésser fins l'any 1972 que es localitzà el Paleolític Inferior a Catalunya, quan a la resta de l'Estat ja es coneixia des de principis de segle.

El que és més curiós encara -i que també reflectia el negatiu funcionament de les nostres universitats i entitats i museus- és que aquest fos localitzat per amateurs d'alt nivell científic, però que no estaven vinculats a cap tipus d'estructura acadèmica o bé d'investigació.

Ara bé de què tracta la Catalunya Paleolítica?

Catalunya Paleolítica és el compendi dels llocs d'ocupació humana que es coneixien a Catalunya i que han estat estudiats.

L'obra es divideix en 8 capítols, que tenen una representació desigual i també una significació que en tots els casos no és la mateixa.

Dos capítols contextuals: Africa: els començaments i El Paleolític a Europa, emmarquen amb força i donen un context sense el que es fa molt difícil entendre com s'han desenvolupat les ocupacions a la Península Ibèrica, i en aquest cas concret a Catalunya.



Especialment significatiu pel lector pot ésser el capítol dedicat a la investigació paleolítica a Catalunya i apunts per la seva història, on espassa revista a tota la història de la investigació a Catalunya des de la descorberta de la mandíbula de Banyoles fins els nostres dies.

El capítol de Geologia i Geomorfologia del Quaternari català és només un apèndix on s'introdueix els relleus i estructures bàsiques que configuren Catalunya i que han pogut suportar ocupacions humanes.

Pel que fa al capítols de les indústries paleolítiques, es divideix Catalunya en tota una sèrie de zones, que permetran un tractament compacte de la informació del registre, que es tractada de forma desigual, depenent de la seva ubicació i del coneixement que se'n tingui.

Un quadre, on s'hi troben els jaciments que s'han localitzat i que comprèn des del Paleolític Inferior de Puig d'En Roca fins el del post-glaciar a Sota Palou. A mes a més es donen les datacions radiomètriques conegudes a Catalunya fins l'any 1980.

El capítol de síntesi L'època paleolítica a Catalunya intenta donar al lector una visió global de la importància que té l'ocupació dels caçadors-recol.lectors en el nostre país, a través de tota la llarga diacronia històrica.

D'aquesta manera es passa revista històrica a la formació dels nuclis ocupacionals a Catalunya. S'analitza el medi natural anterior a l'impacte humà i les condicions geoclimàtiques que acolliren les primeres bandes de caçadors-recol.lectores.

Cap a 1 milió d.anys rebem l.impacte de l'Homo Erectus, que ja el trobem instal.lat en les altes terrasses del Ter, els seus instruments s'han trobat dispersos sobre les superfícies que han esta erosionades pels canvis climàtics. Es tracta de còdols de quars, quarsita, pòrfid i altres materials. També a les terrasses fluvials del tec i el tet en el Rosselló s'han registrat ocupacions d'aquesta antiguitat.

La cova de l'Aragó (Rosselló) i el Puig d'en Roca (Girona) reben importants contingents humans que s'instal.len en aquest territori i deixen milers de proves de la seva actuació. Aquests assentaments de cap a 500.000 anys d'antiguitat ja comencen a ésser freqüents a tota Europa i Catalunya, doncs aquests no és una excepció.

Més tard, a La Selva i Montgrí (Girona), caçadors de cavalls i animals de tamany mitjà ja s'han estès de forma sistemàtica per tota Catalunya. Tenen una tecnologia nova basada en el bifaç i el pic. Estem ja cap al 300.000 anys. Fins aquí els responsables d'aquestes cultures són els Homo Erectus i encara no s'ha produït un canvi biològic important de l'Homo.

Cap els 200.000-100.000 anys les coses han de canviar molt: moltes zones de Catalunya ja han donat noves restes de Pre-Neandertals, que arriben de forma massiva i transformen tot el territori de la Mediterrània. Són caçadors de cavalls, bous, cérvols i cabres. La mandíbula de Banyoles és una prova clara d'aquestes ocupacions del final de la penúltima glaciació.

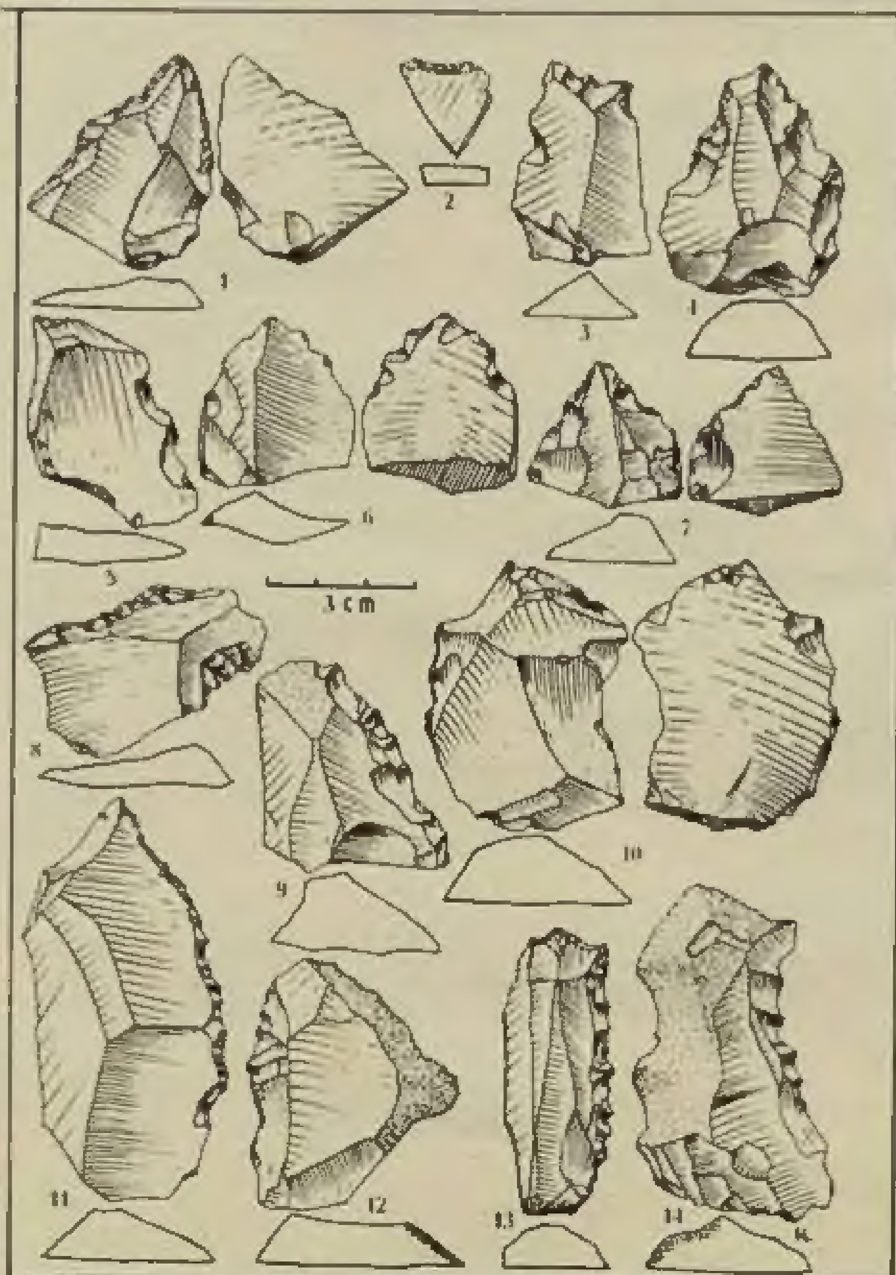
A partir dels 100.00 fins els 400.000 anys continuen les bandes de caçadors-recol.lectors per Catalunya, amb una situació climàtica que varia del fred sec al càlid i humit. L'Arbreda i Mollet (Serinyà), Abric Romaní (Capellades, Barcelona), Roca dels Bous (Lleida), Fustanyà i Ermitons (comarques de Girona) són alguns exemples. Es tracta dels homes i dones de Neandertals que viuen en els paratges catalans.

Els darrers ocupants del territori s'estableixen des de 35.000 a 10.000 anys, trobant-se arreu de Catalunya una gran quantitat de restes. Es tracta ja d'Homo Sapiens sapiens, vinguts de L'Est Europeu i d'altres procedents d'Africa. Porten les tecnologies de les làmines per a fer objectes fins i de gran penetració, són caçadors de tot tipus d'animals i també els responsables de l'extinció d'animals fins aleshores ben documentats.

En l'obra de la Catalunya Paleolítica es pot trobar tot això ben explicat i detallat, de manera que per primera vegada es presenta una revisió històrica sobre el substracte poblacional.

La Catalunya Paleolítica intenta posar de relleu la importància del poblament humà abans de les èpoques històriques conegudes i està pensat per a que puguin gaudir tots els que estan interessats en el passat de la nostra història.

Eudald Carbonell
Anna Maria Cabañas



Instruments del Paleolític Mitjà de l'Abric Romaní